

Draaiboek EG-/WTO-notificatie voor de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie

Opgesteld door:

Ministerie van Economische Zaken

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Sociaal-Economische Raad

**Vastgesteld d.d. 28 juni 2000 als beleidsregel door de Bestuurskamer van de
Sociaal-Economische Raad**

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
2.	In dit draaiboek gebruikte terminologie	2
3.	Doel(groep) van dit draaiboek	2
4.	Gevolgen van niet-naleving	3
5.	Achtergrond: vrij verkeer van goederen en diensten	3
6.	Wederzijdse erkenning	3
	Checklist EG-/WTO-notificatie	5
	Vraag 1: Is sprake van een technisch voorschrift?	7
	Vraag 2: Behoeft het technische voorschrift notificatie?	11
	Vraag 3: In welke fase moet notificatie plaatsvinden?	13
	Vraag 4: Wat en hoe moet genotificeerd worden?	15
	Vraag 5: Wie is verantwoordelijk voor notificatie?	17
	Vraag 6: Wat is de procedure en wie doet wat?	19
	Vraag 7: Hoe verloopt de informatieprocedure?	25
	Vraag 8: Hoe moet de toelichting er uit zien?	29
	Vraag 9: Wanneer kan de genotificeerde regeling in werking treden?	31
	Bijlagen:	
	Bijlage I: lijst van bedrijfslichamen	35
	Bijlage II: geconsolideerde versie van de notificatierichtlijn	37
	Bijlage III: model van en toelichting op de 14-punten telex	51
	Bijlage IV: model voor publicatie in het Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie	55
	Bijlage V: voorbeeldbepalingen wederzijdse erkenning	57
	Bijlage VI: relevante telefoon- en faxnummers	59

1. Inleiding

Ingevolge de notificatierichtlijn nr. 98/34/EG¹ zijn EU-lidstaten verplicht om nationale ontwerpregelgeving met technische voorschriften vóór vaststelling aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen ('de Commissie') te notificeren. De notificatieplicht is ingesteld ter bevordering van een goede werking van de interne markt: Commissie en lidstaten krijgen hierdoor de mogelijkheid te reageren op ontwerpregelgeving van andere lidstaten, wanneer deze tot handelsbelemmeringen zou kunnen leiden.

Het begrip technisch voorschrift wordt in de richtlijn ruim gedefinieerd. Globaal gesproken gaat het om regelgeving waarin eisen aan producten of productiemethoden en procédés worden gesteld. Sinds 5 augustus 1999 is de notificatieplicht, ingevolge richtlijn nr. 98/48/EG, uitgebreid tot regels betreffende de zogenoemde diensten betreffende de informatiemaatschappij.²

Daarnaast bestaat binnen de Wereldhandelsorganisatie (WTO) een soortgelijke notificatieplicht op grond van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen 'Agreement on Technical Barriers to Trade' (hierna: TBT-akkoord) en de 'Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures' (hierna: SPS-akkoord)³. WTO-leden dienen de betreffende ontwerpregelgeving daartoe aan het Secretariaat van de WTO te melden.

Ook regelgeving die tot stand komt in het kader van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (verder te noemen: PBO) valt onder de reikwijdte van de notificatierichtlijn en de WTO-notificatiebepalingen. Dit vloeit, wat de EG-notificatie betreft, voort uit de uitdrukkelijke bepaling in de richtlijn (artikel 1, onder 11, *in fine*) dat technische voorschriften die worden vastgesteld door door de lidstaten aangewezen instanties, die zijn vermeld op een door de Commissie op te stellen lijst, eveneens onder de notificatieplicht vallen. Op deze lijst zijn voor Nederland opgenomen de bedrijfslichamen ingevolge de Wet op de bedrijfsorganisatie (Stb. 253; verder te noemen: Wbo), zulks in verband met het feit dat de regelgeving van deze lichamen landelijke toepassing heeft. De WTO-notificatieplicht op grond van de Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (TBT-akkoord) is uitdrukkelijk van toepassing op technische voorschriften die zijn vastgesteld door enerzijds de centrale overheidsorganen (artikel 2 TBT-akkoord) en anderzijds lokale overheidsorganen en niet-gouvernementele organen (artikel 3 TBT-akkoord).

Het gaat daarbij zowel om PBO-verordeningen, als om op PBO-verordeningen gebaseerde besluiten van algemene strekking (de zgn. uitvoeringsbesluiten). Daarom dient alle PBO-regelgeving op notificatieplicht te worden onderzocht, alvorens deze wordt vastgesteld. Veel bedrijfslichamen hebben met deze notificatieplicht te maken omdat PBO-regelgeving nogal eens betrekking heeft op productiemethoden of de vervaardiging, het in de handel brengen of het gebruik van producten. Aangezien het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid voor de notificatie berust bij degene die de betrokken maatregel heeft opgesteld, dient het betrokken PBO-orgaan zorg te dragen voor de correcte naleving van de notificatierichtlijn en de WTO-notificatiebepalingen.

---

¹ Richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften (PbEG L 204). Deze (codificatie-)richtlijn vervangt richtlijn nr. 83/189/EEG.

² Richtlijn nr. 98/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 juli 1998 tot wijziging van richtlijn nr. 98/34/EG betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften (PbEG L 217).

³ Trb. 1994, 235.

Om de naleving van deze Europese en WTO-verplichtingen voor de PBO-organen te vergemakkelijken is in overleg met de bij de notificatie en bij de PBO meest betrokken departementen (EZ, LNV en SZW), mede op basis van de Interdepartementale handleiding notificatie van regels betreffende producten en elektronische diensten, het onderhavige draaiboek opgesteld. In dit draaiboek zijn de vademecums van de Commissie over de toepassing van de informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en voorschriften inzake elektronische diensten, alsmede het werkdocument van de Commissie over de notificatierichtlijn⁴, uitkomsten van overleg met de Commissie, de handleiding WTO-notificaties van het Ministerie van EZ en artikel 5 van het Besluit beleidsregels toetsingsprocedure verordeningen en uitvoeringsbesluiten van de SER verwerkt.

2. In dit draaiboek gebruikte terminologie

Als gezegd gaat het in het kader van de toepassing van de notificatieplicht om ontwerp-regelgeving, die nog vóór de vaststelling daarvan dient te worden genotificeerd. In de terminologie van de notificatierichtlijn gaat het om “de tekst van een technische specificatie, een andere eis of een regel betreffende diensten, met inbegrip van bestuursrechtelijke bepalingen, die is uitgewerkt met de bedoeling deze als technisch voorschrift vast te stellen of uiteindelijk te doen vaststellen, en die zich in een stadium van voorbereiding bevindt waarin het nog mogelijk is daarin ingrijpende wijzigingen aan te brengen” (artikel 1, onderdeel 12).

In het kader van de PBO dient nieuwe regelgeving de goedkeurings- en toezicht-procedures te volgen, zoals deze in de Wbo zijn beschreven. In de praktijk wordt een door een orgaan van een bedrijfslichaam ‘vastgestelde’ regeling door de schappen geen ‘ontwerp’ meer genoemd, ofschoon soms nog een heel traject moet worden gevolgd alvorens de eventuele ‘goedkeuring’ (door SER/minister) gevolgd wordt door publicatie en inwerkingtreding van de regeling. Duidelijk is dat het tijdens dat traject “nog mogelijk is daarin ingrijpende wijzigingen aan te brengen”, zoals de richtlijn vereist. Tijdens die fase mag de notificatie derhalve nog plaatsvinden.

Duidelijk wordt echter eveneens dat de in de richtlijn en de binnen de PBO gebruikte terminologie niet synchroon lopen. Omdat dit een op de PBO gericht draaiboek is, wordt hierin verder de bovenbedoelde PBO-terminologie gevolgd. Het is echter van belang, bijvoorbeeld ingeval men zich verder in de materie van de notificatie wenst te gaan verdiepen, dit verschil voor ogen te houden.

Daarnaast geldt dat de PBO-regelgeving, in lijn met de huidige - op 1 juli 1999 in werking getreden - tekst van de Wbo, in dit draaiboek nog slechts wordt onderscheiden in verordeningen en uitvoeringsbesluiten.

3. Doel(groep) van dit draaiboek

Het doel van dit draaiboek is een hulpmiddel te bieden voor medewerkers bij PBO-organen bij het vaststellen *of* een ontwerp-PBO-verordening of -besluit genotificeerd moet worden en, zo ja, *hoe* de te volgen procedure verloopt. Aan de hand van een checklist, bestaande uit negen vragen, wordt dit snel duidelijk. Elke vraag wordt toegelicht in het draaiboek. Om de efficiency te bevorderen zijn modelformulieren en -bepalingen bijgevoegd. Ook zijn telefoonnummers opgenomen waar nadere informatie kan worden verkregen.

---

⁴ Doc. 94/94-NL-def. resp. doc. S-42/98 en doc. 39/98-rev.1.

Aangezien er enige verschillen bestaan in de procedures die moeten worden gevolgd door de ‘aan EZ-beleid gerelateerde PBO-organen’ enerzijds en de ‘aan LNV-beleid gerelateerde PBO-organen’ anderzijds, wordt in het draaiboek, waar nodig, onderscheid tussen de beide categorieën gemaakt. In bijlage I bij dit draaiboek is een lijst van de betrokken PBO-organen opgenomen.

4. Gevolgen niet-naleving

Het ten onrechte niet volgen van de EG-notificatieprocedure kan in beginsel de niet-toepasselijkheid van de desbetreffende voorschriften meebrengen, zo is gebleken in het Securitel-arrest van het Hof van Justitie.⁵ Een dergelijke sanctie bestaat niet in WTO-verband.

5. Achtergrond: vrij verkeer van goederen en diensten

Lidstaten van de EU moeten op grond van het EG-verdrag in beginsel producten tot hun markt toelaten die afkomstig zijn uit andere lidstaten en die daar rechtmatig, d.w.z. overeenkomstig de in die andere lidstaat geldende regelgeving, zijn vervaardigd of in de handel gebracht. Ook diensten moeten in beginsel in de hele EU vrij kunnen worden verricht. Dit is slechts anders, wanneer sprake is van een gerechtvaardigde uitzondering. Zo zijn bijvoorbeeld nationale maatregelen die het vrij goederen- of dienstenverkeer beperken om redenen van openbare orde, openbare veiligheid of volksgezondheid toegestaan, mits deze maatregelen noodzakelijk en proportioneel zijn.

De notificatierichtlijn strekt ertoe, dat wanneer een lidstaat - uit een oogpunt van bescherming van bepaalde, op zichzelf wellicht gerechtvaardigde, belangen - een maatregel wil nemen die een beperking van het vrij goederenverkeer of het vrij verrichten van bepaalde, nl. elektronische, diensten kan inhouden, het voornemen hiertoe wordt gemeld aan de Commissie. Dit om de Commissie en de andere lidstaten in de gelegenheid te stellen de ontwerpmaatregel te bezien en eventueel opmerkingen te maken. Notificatie is dus een instrument om ongerechtvaardigde belemmeringen voor het functioneren van de interne markt op te sporen.

Notificatie heeft dus twee kanten: de Commissie en andere landen kunnen Nederlandse handelsbelemmeringen terzake van producten en elektronische diensten voorkomen én Nederland kan buitenlandse handelsbelemmeringen terzake van producten en elektronische diensten voorkomen.

6. Wederzijdse erkenning

Zoals gezegd brengt het vrij goederen- en dienstenverkeer met zich mee, dat EU-lidstaten buitenlandse producten of diensten in beginsel niet mogen weigeren omdat ze niet voldoen aan eigen nationale voorschriften. Slechts uit een oogpunt van bescherming van gerechtvaardigde belangen mag een lidstaat maatregelen nemen die een beperking van het vrij goederen- of dienstenverkeer inhouden.

In het laatste geval moet worden bezien of, naast notificatie van het ontwerp, in de maatregel een zogeheten *bepaling van wederzijdse erkenning* moet worden opgenomen. Wederzijdse erkenning houdt in dat uit andere lidstaten afkomstige producten of diensten die weliswaar niet aan nationale eisen voldoen, maar wél aan buitenlandse eisen die een gelijkwaardige bescherming bieden, moeten worden toegelaten. Ook wanneer aan de toelating een keuring voorafgaat, geldt ingevolge het beginsel van

---

⁵ Zaak C-194/94, arrest van 30 april 1996, Jur. 1996, I-2201.

wederzijdse erkenning, dat keuringen die op basis van gelijkwaardige buitenlandse onderzoeken zijn verricht, moeten worden erkend.

In bijlage V zijn voorbeelden van bepalingen van wederzijdse goedkeuring opgenomen.

CHECKLIST EG-/WTO-NOTIFICATIE

Vraag 1

Is sprake van een technisch voorschrift?

[\(zie pagina 7\)](#)

Zo ja Zo nee: niet notificeren

Vraag 2

Behoeft het technische voorschrift notificatie? (Uitzonderingen)

[\(zie pagina 11\)](#)

Zo ja Zo nee: niet notificeren

Vraag 3

In welke fase moet notificatie plaatsvinden?

[\(zie pagina 13\)](#)

en

Vraag 4

Wat en hoe moet genotificeerd worden?

[\(zie pagina 15\)](#)

en

Vraag 5

Wie is verantwoordelijk voor de notificatie?

[\(zie pagina 17\)](#)

en

Vraag 6

Wat is de procedure en wie doet wat?

[\(zie pagina 19\)](#)

en

Vraag 7

Hoe verloopt de informatieprocedure?

[\(zie pagina 25\)](#)

en

Vraag 8

Hoe moet de toelichting er uit zien?

[\(zie pagina 29\)](#)

en

Vraag 9

Wanneer kan de genotificeerde regeling worden vastgesteld?

[\(zie pagina 31\)](#)

VRAAG 1

Is sprake van een technisch voorschrift?

Zo nee: niet notificeren.

Zo ja: door naar vraag 2.

Ingevolge de notificatierichtlijn dienen voorgenomen technische voorschriften bij de Commissie te worden genotificeerd. Een soortgelijke verplichting geldt op grond van het TBT-akkoord, waar notificatie van technische voorschriften plaatsvindt bij het WTO-secretariaat. Bij het begrip ‘technische voorschriften’ gaat het in de eerste plaats om *producteisen en productgerelateerde eisen*. Ingevolge het SPS-akkoord dienen bovendien maatregelen ter bescherming van de volksgezondheid, planten en dieren te worden genotificeerd bij het WTO-secretariaat. Wanneer een regeling zowel onder het TBT-akkoord als het SPS-akkoord valt, kan volstaan worden met notificatie onder het SPS-akkoord. In EG-verband is de notificatieplicht sinds 5 augustus 1999 daarnaast ook van toepassing op regels betreffende de zogenoemde *diensten van de informatiemaatschappij*.

I. EG-notificatie

De Europese notificatierichtlijn (artikel 8) verplicht tot notificatie van ontwerpen voor “technische voorschriften”. Daarbij gaat het om (a) voorschriften inzake producten en (b) voorschriften inzake elektronische diensten, die zijn opgenomen in:

- wetten;
- amvb's;
- ministeriële regelingen;
- convenanten waarbij de centrale overheid partij is;
- PBO-verordeningen;
- regelgeving van zbo's voorzover deze gelden voor het hele nationale grondgebied;
- beleidsregels voorzover deze een dwingend karakter hebben.

Het gaat hierbij om ontwerpen voor:

- nieuwe technische voorschriften;
- wijziging of afwijking van bestaande technische voorschriften;
- bestaande maatregelen waarvan de werkingssfeer wordt uitgebreid of beperkt;
- (intrekking van) vrijstellingen.

(a) Voorschriften inzake producten

Anders dan de term “technische voorschriften” wellicht doet vermoeden, gaat het hierbij om producteisen en productgerelateerde eisen.

Het gaat bij producten om:

- producten die industrieel worden vervaardigd;
- landbouw- en visserijproducten.

Meer specifiek gaat het om eisen die, rechtstreeks of indirect, worden gesteld aan een product *ongeacht* het stadium van zijn levenscyclus (vervaardiging, distributie, gebruik etc.) zoals (niet-limitatief!):

- voorschriften over kwaliteit, prestaties, veiligheid, constructie, afmetingen, verkoopbenaming, terminologie (taalgebruik), symbolen, beproeving en beproevingsmethoden, verpakking, merken, etiketten, overeenstemmings-beoordelingsprocedures door publieke of private instellingen (keurings- en testvoorschriften);
- voorschriften over bescheiden en onderzoeksresultaten die een product moeten vergezellen (testrapporten, certificaten etc.);
- voorschriften over productiemethoden en -procédés;
- voorschriften over gebruik, recycling, hergebruik en verwijdering;
- verboden om een product te verhandelen, te gebruiken of te verbruiken;
- toelatingsprocedures;
- verwijzingen naar productnormen of normen van normalisatie-instituten;
- fiscale of financiële maatregelen die de handel, gebruik of verbruik van een product beïnvloeden;
- kwantitatieve en kwalitatieve aanduidingen (bijv. "voldoende", "geschikte", "passende", "doelmatige", "veilige").

(b) Voorschriften inzake elektronische diensten

Naast producteisen en productgerelateerde eisen moeten met ingang van 5 augustus 1999 ook voorschriften over “diensten van de informatiemaatschappij”, oftewel voorschriften inzake elektronische dienstverlening worden genotificeerd aan de Commissie.

Het gaat hierbij om diensten die verricht worden:

- gewoonlijk tegen vergoeding (dus: er staat een economische tegenprestatie tegenover),
- langs elektronische weg,
- op afstand (dus: zonder dat de partijen fysiek en gelijktijdig aanwezig zijn)
- en
- op individueel verzoek van een afnemer.

Het gaat om *specifieke, rechtstreekse en gerichte eisen betreffende de toegang tot en de uitoefening van on line- oftewel interactieve dienstenactiviteiten*, met name bepalingen m.b.t. de dienstverlener, de inhoud van de dienst en de afnemer van een dienst. Meer in het bijzonder moet gedacht worden aan (niet-limitatief!):

- regels voor de uitgifte van elektronisch geld;
- voorwaarden (zoals beroepskwalificaties, beroepservaring, financiële garanties, tarifiering, registratie) voor de uitoefening van on line-activiteiten van een advocaat, belastingsadviseur, architect, makelaar, tolk/vertaler, psycholoog of arts;
- regulering van financiële on line-dienstverlening (verzekeringsdiensten, thuisbankieren, beursdiensten);
- regels inzake reclame op Internet c.q. voor via Internet geleverde diensten;
- voorschriften (zoals leeftijd, woonplaats) inzake de deelneming aan kansspelen op Internet;
- regulering van het via Internet bestellen van geneesmiddelen, boeken van een vakantiereis, afsluiten van een verzekering, reserveren van theaterkaartjes;
- regulering van op Internet aangeboden on line-amusement (zoals videospel, film of muziek op aanvraag);
- bepalingen die verwijzen naar een gedragscode voor professionele leveranciers van on line-diensten of naar andere regels inzake diensten, beroepscode of codes voor goede praktijken;
- regulering van educatieve on line-diensten die door private onderwijsaanbieders bij studenten thuis worden geleverd (commercieel onderwijs op afstand);

- eisen aan telebewaking van bedrijven of woningen vanuit bewakingscentrales;
- voorschriften m.b.t. elektronische kranten, tijdschriften, bibliotheken, databanken of verkeersinformatie;
- bepalingen inzake de verantwoordelijkheid of de aansprakelijkheid van een Internet-provider;
- regelgeving inzake de digitale handtekening.

II. WTO-notificatie

Notificatieplicht geldt voor regelingen van algemene strekking waarin de jure technische voorschriften zijn opgenomen. Evenals bij EG-notificatie betreft het ook hier PBO-verordeningen en -uitvoeringsbesluiten.

Maatregelen inzake elektronische diensten hoeven als zodanig niet aan de WTO genotificeerd te worden (anders dan voorschriften inzake producten). Wel kent de WTO-overeenkomst inzake de handel in diensten (GATS) een aantal algemene notificatieverplichtingen die relevant kunnen zijn wanneer regelgeving over elektronische diensten wordt opgesteld. Deze notificatieverplichtingen vallen vanwege hun aard en karakter buiten het bereik van de onderhavige handleiding. Bij de departementale notificatiecoördinatoren (zie bijlage VI van deze handleiding) is nadere informatie te verkrijgen over de GATS-notificatieverplichtingen.

A. TBT-akkoord

1. Onder 'producten' wordt verstaan:
  - alle producten met inbegrip van industrie- en landbouwproducten.
2. 'Technische voorschriften':
  - hoewel de omschrijving van een technisch voorschrift in het TBT-akkoord globaler is dan die in de EG-notificatierichtlijn, wordt in beginsel de definitie van de notificatierichtlijn gevolgd. Echter: de facto technische voorschriften⁶ behoeven onder de WTO-akkoorden niet genotificeerd te worden. Fiscale en financiële maatregelen (bijvoorbeeld subsidieregelingen/heffingen) behoeven dus in WTO-kader niet te worden genotificeerd.

B. SPS-akkoord

Onder een sanitaire of fyto-sanitaire maatregel wordt verstaan:

- een maatregel die wordt toegepast ter bescherming van de volksgezondheid, het leven of de gezondheid van planten of dieren;
- productieprocessen en -methodes; onderzoeks-, inspectie-, certificerings- en goedkeuringsprocedures;
- quarantaineregelingen;
- bepalingen t.a.v. vervoer; statistische methodes;
- verpakkingen en etikettering i.v.m. veiligheid van voedingsmiddelen.

N.B. In dit draaiboek wordt gesproken van 'technische voorschriften', ook wanneer het gaat om SPS-maatregelen.

---

⁶ Zie Artikel 1, lid 11 van de Richtlijn (bijlage II).

VRAAG 2

Behoeft het technische voorschrift notificatie? (Uitzonderingen op notificatieplicht)

Indien is vastgesteld dat een regeling technische voorschriften bevat, dient deze te worden genotificeerd bij de Commissie (zie vragen 4 en 6), tenzij sprake is van één van de hieronder weergegeven gevallen.

I. EG-notificatie

1. Geen notificatie behoeven technische voorschriften *voorzover ze* dwingend zijn voorgeschreven in:
  - een dwingend communautair besluit (bijvoorbeeld een EG-richtlijn, -verordening of -beschikking (en er sprake is van één op één omzetting);
  - een verdrag waarbij alle EU-lidstaten partij zijn (en er sprake is van één op één omzetting).
2. Notificatie is evenmin nodig wanneer:
  - gebruik wordt gemaakt van in dwingende communautaire besluiten vervatte vrijwaringsclausules.
3. Notificatie is niet nodig wanneer met de vaststelling van het voorschrift uitvoering wordt gegeven aan:
  - een arrest van het Hof van Justitie van de EG;
  - verzoek van de Commissie tot wijziging van een technisch voorschrift met als doel de opheffing van een handelsbelemmering.
4. De notificatieplicht bestaat evenmin bij:
  - intrekking van technische voorschriften, tenzij andere technische voorschriften als gevolg van de intrekking van toepassing worden;
  - vernummering of hernieuwde vaststelling van technische voorschriften (zonder materiële wijziging).
5. M.b.t. regels over *diensten van de informatiemaatschappij* bestaat de notificatieplicht niet bij:
  - diensten die niet op afstand, langs elektronische weg of op individueel verzoek worden geleverd, zoals off line diensten (d.w.z. via cd-rom's of diskettes), reservering bij een reisbureau via de computer in de aanwezigheid van een klant, raadpleging van een advocaat via de telefoon of fax, televisie- en radio-omroepdiensten en teletekst. Een indicatieve lijst van niet-notificabele diensten is opgenomen in bijlage V bij de richtlijn;
  - activiteiten die de staat zonder economische tegenprestatie verricht in het kader van zijn publieke taak op sociaal (bijvoorbeeld ziekenhuiszorg), cultureel, administratief (bijvoorbeeld paspoortverstrekking), justitie en onderwijsgebied. Het feit dat hiervoor eventueel een individuele bijdrage vereist is, doet hieraan niet af;
  - regels die slechts indirect, impliciet of incidenteel zien op diensten van de informatiemaatschappij, hier zijdelings betrekking op hebben of hiervoor niet specifiek zijn bedoeld, zoals algemene (straf)bepalingen inzake de vrijheid van meningsuiting of de bescherming van minderjarigen;
  - regels betreffende zaken die vallen onder een EG-regeling inzake telecommunicatiediensten, zoals omschreven in richtlijn nr. 90/387/EEG; het gaat hierbij niet alleen om zuivere omzettingsmaatregelen maar ook om aanvullende of daarop volgende voorschriften;

- regels betreffende zaken die vallen onder een EG-regeling inzake financiële diensten, als genoemd in de indicatieve lijst van bijlage VI bij de richtlijn. Het gaat hierbij niet alleen om zuivere omzettingsmaatregelen maar ook om aanvullende of daarop volgende voorschriften;
- regels m.b.t. gereguleerde markten (beurzen) of andere markten of instellingen die compensatie- of verrekeningsverrichtingen voor die markten doen, zoals regels inzake beurshandel via de computer.

N.B. Bij dergelijke financiële regels is echter melding achteraf d.w.z. ná vaststelling van het voorschrift, vereist!

II. WTO-notificatie (TBT-akkoord en SPS-akkoord)

Er is geen notificatieplicht indien:

- de voorgenomen regeling met technische voorschriften in overeenstemming is met *internationale regelgeving*;
- de voorgenomen regeling met technische voorschriften geen *aanzienlijke gevolgen* kan hebben voor het handelsverkeer met andere WTO-leden;
- in geval van fiscale en financiële maatregelen.

VRAAG 3

In welke fase moet notificatie plaatsvinden?

I en II. EG-notificatie en WTO-notificatie

Volgens de richtlijn en de akkoorden dient het *ontwerp* van de regeling waarin technische voorschriften voorkomen te worden genotificeerd (voor wat de terminologie van de richtlijn en de akkoorden betreft versus die van de PBO: zie paragraaf 2 van dit draaiboek, pagina 2). Enerzijds moet de besluitvorming zoveel mogelijk zijn afgerond en anderzijds moet nog gelegenheid bestaan om de regeling aan te passen.

Notificatie geschiedt:

– **bij verordeningen:**

bij voorkeur na vaststelling van de tekst van de verordening door het schapsbestuur, d.w.z. vóór goedkeuring door de SER/minister.

N.B. De SER en de minister kunnen - op grond van strijdigheid met het recht - hun goedkeuring onthouden, zolang de zgn. standstill-termijn nog niet is afgelopen (zie vraag 9); uiteraard kan de goedkeuring ook worden onthouden indien de verordening ten onrechte niet is gemeld.

– **bij uitvoeringsbesluiten:**

voordat het besluit wordt gepubliceerd in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie. In die fase toetst het PBO-orgaan, bij voorkeur in overleg met het ministerie, of het genotificeerd moet worden. Het schap moet in zijn 'geleidebrief PBO-blad' expliciet duidelijk maken of er melding aan/overleg met de minister heeft plaatsgevonden.

VRAAG 4

Wat en hoe moet genotificeerd worden?

I. EG-notificatie

Eén technisch voorschrift in een regeling noopt reeds tot notificatie. Genotificeerd moeten worden de *gehele ontwerpregeling*, de bijbehorende *toelichting* (zie vraag 8 voor de inhoud daarvan) alsmede eventuele *andere relevante informatie*. Of het laatste noodzakelijk is, hangt af van het concrete geval. Als doel, strekking en reikwijdte ondubbelzinnig blijken uit de tekst van en/of de toelichting bij de regeling, kan worden volstaan met de regeling en de toelichting. Als voor een goed begrip van de materie raadpleging van de juridische context onontbeerlijk is (bijvoorbeeld wettelijke grondslag, samenhangende bepalingen in andere regelingen), moet deze informatie ook worden meegezonden, tenzij deze eerder is genotificeerd. In dat geval kan worden volstaan met de vermelding van de naam en het notificatienummer in de 14-punten telex (zie bijlage III).

Deze 14-punten telex bestaat uit een vragenlijst die moet worden overgetypt en ingevuld.

Het volledige notificatiedossier bestaat dus uit:

- 1) een aanbiedingsbrief (hierin wordt onder meer aangegeven of notificatie op grond van TBT- of SPS-akkoord vereist is; zie vraag 1 en 2);
- 2) de 14-punten telex (in de Nederlandse taal);
- 3) de ontwerpregeling;
- 4) de ontwerptoelichting;
- 5) eventueel referentiemateriaal.

N.B. Indien geen WTO-notificatie op grond van het TBT-akkoord vereist is (zie vraag 2, onder II), dient dit vermeld te worden onder punt 8 van de 14-punten telex (zie bijlage III voor standaardformulering).

II. WTO-notificatie

Ten behoeve van de WTO-notificatie behoeft slechts in de aanbiedingsbrief van het notificatiedossier hetzij aan de Centrale dienst voor in- en uitvoer (CDIU) (voor aan EZ-beleid gerelateerde PBO-organen), hetzij aan het Ministerie van LNV, Directie JZ, (voor aan LNV-beleid gerelateerde PBO-organen) ter doorgeleiding aan de Commissie, te worden aangegeven of de betreffende regelgeving op grond van de TBT of de SPS-overeenkomst dient te worden gemeld. Alleen in geval van een verzoek van een WTO-lid dienen de ontwerpregeling zelf en eventuele aanvullende gegevens verstrekt te worden. Dit wordt verzorgd door de CDIU.

I en II. EG- en WTO-notificaties

Het notificatiedossier moet per post of per fax en voorzover mogelijk elektronisch (14-punten telex), worden toegestuurd aan:

VOOR AAN EZ-BELEID GERELATEERDE PBO-ORGANEN:

Belastingdienst/ Douane Centrale dienst voor in- en uitvoer (CDIU)
Team Beheer en Registratie
T.a.v. Mevrouw H. Boekema/De heer E. van der Heide
Postbus 30003
9700 RD GRONINGEN
Fax 050 – 5 239 219
E-mail: cdiuor@bart.nl

De CDIU verstuurt de Nederlandse EG-notificaties naar de Commissie. De CDIU draagt tevens zorg voor verzending van de WTO-notificaties. De CDIU zendt TBT-notificaties rechtstreeks aan het WTO-secretariaat; SPS-notificaties worden eerst naar de Commissie gezonden, die deze doorzendt naar het WTO-secretariaat.

VOOR AAN LNV-BELEID GERELATEERDE PBO-ORGANEN:

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
Directie Juridische Zaken
t.a.v. de inhoudelijk betrokken wetgevingsjurist
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG
Fax 070 – 3 786 127

Het Ministerie van LNV verzorgt zelf de verzending aan de CDIU.

VRAAG 5

Wie is verantwoordelijk voor de notificatie?

I en II. EG- en WTO-notificatie

1. Het PBO-orgaan is zelf verantwoordelijk voor notificatie.
2. Wat betreft AAN EZ-BELEID GERELATEERDE PBO-ORGANEN, wordt op de volgende wijze voorzien in een notificatietoets:
  - **Verordeningen waarbij goedkeuring van de Minister van Economische Zaken dan wel de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vereist is**
 Het schap gaat bij het opstellen van de desbetreffende regelgeving na of de verordening technische voorschriften bevat. EZ controleert, alvorens de minister zijn goedkeuring verleent, of de verordening genotificeerd moet worden.
 Indien het voorschrift tot het beleidsterrein van de Minister van SZW behoort, handelt EZ ten aanzien van de vraag of wel of niet genotificeerd moet worden, niet dan na instemming van SZW. Indien notificatie noodzakelijk is, wordt het PBO-orgaan daarop zonedig gewezen. De verordening wordt pas na notificatie (en verloop van de standstill-termijn, zie vraag 9) goedgekeurd.
  - **Verordeningen die alleen goedkeuring van de SER behoeven**
 De ministeriële vertegenwoordiger van het Ministerie van EZ dan wel, indien het voorschrift tot het beleidsterrein van de Minister van SZW behoort, van het Ministerie van SZW in de Bestuurskamer van de SER beziet of notificatie van het ontwerp vereist is. Zo ja, dan worden de SER en het PBO-orgaan daarop zonedig gewezen. Pas na notificatie (en verloop van de standstill-termijn, zie vraag 9) wordt de verordening goedgekeurd.
  - **Uitvoeringsbesluiten**
 Het schap gaat bij het opstellen van de desbetreffende regelgeving na of het besluit technische voorschriften bevat en genotificeerd moet worden. Deze toets geschiedt bij voorkeur in overleg met het Ministerie van EZ (indien het voorschrift tot het beleidsterrein van de minister van SZW behoort, handelt EZ niet dan na instemming van SZW). Eerst na deze toets, respectievelijk na notificatie (en verloop van de standstill-termijn, zie vraag 9) wordt het besluit door het schap aangeboden voor publicatie in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie. Het schap moet in zijn 'geleidebrief PBO-blad' expliciet duidelijk maken of er overleg met de minister heeft plaatsgevonden.
3. Wat betreft AAN LNV-BELEID GERELATEERDE PBO-ORGANEN, wordt op de volgende wijze voorzien in een notificatietoets:
  - **Verordeningen waarbij goedkeuring van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij dan wel de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en/of de SER vereist is**
 Het schap gaat bij het opstellen van de desbetreffende regelgeving na of de verordening technische voorschriften bevat. Indien het bedrijfslichaam constateert dat de desbetreffende verordening technische voorschriften bevat, stuurt het schap na de vaststelling van de regelgeving in de

bestuursvergadering, het volledige notificatiedossier (zie vraag 4) naar het Ministerie van LNV, Directie Juridische Zaken, met het verzoek om doorgeleiding aan de Commissie. In geval van verordeningen die de goedkeuring behoeven van de minister van LNV, wordt het notificatiedossier bij het verzoek om goedkeuring gevoegd.

Indien het voorschrift tot het beleidsterrein van de minister van SZW behoort, handelt LNV ten aanzien van de vraag of wel of niet genotificeerd moet worden, niet dan na instemming van SZW.

De goedkeuring ten behoeve van de notificatieprocedure wordt verdaagd wanneer ofwel het schap zelf heeft aangegeven dat het ontwerp moet worden genotificeerd ofwel LNV/SZW/SER van oordeel is dat notificatie is vereist. Het Ministerie van LNV, Directie Juridische Zaken, zonodig na instemming van SZW, draagt zorg voor de doorgeleiding aan de Commissie. Pas na notificatie en verloop van de standstill-termijn (zie vraag 9) wordt de verordening door de ministers/SER goedgekeurd.

– **Uitvoeringsbesluiten**

Het schap gaat bij het opstellen van de desbetreffende regelgeving na of het besluit technische voorschriften bevat en genotificeerd moet worden. Deze toets geschiedt bij voorkeur in overleg met het Ministerie van LNV (indien het voorschrift tot het beleidsterrein van de minister van SZW behoort, handelt LNV niet dan na instemming van SZW). Zonodig zorgt het schap ervoor dat het volledige notificatiedossier aan het Ministerie van LNV wordt gezonden. Eerst na deze toets, respectievelijk na notificatie (en verloop van de standstill-termijn, zie vraag 9) wordt het besluit door het schap aangeboden voor publicatie in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie. Het schap moet in zijn 'geleidebrief PBO-blad' expliciet duidelijk maken of er overleg met de minister heeft plaatsgevonden.

4. Alle EG- en WTO-notificaties (ook van andere departementen) worden door EZ (BEB) bezien op duidelijkheid en volledigheid. In dat kader kunnen zonodig adviezen worden gegeven m.b.t. de notificatie.

VRAAG 6

Wat is de procedure en wie doet wat?

In het algemeen geldt dat het bedrijfslichaam dat een maatregel met voorschriften inzake producten of elektronische diensten opstelt, verantwoordelijk is voor notificatie en derhalve moet zorgdragen voor tijdige en juiste notificatie, de EG-conforme inrichting van de ontwerpmaatregel en bijbehorende toelichting, eventuele publicatie van het voornemen, naleving van de standstill-termijn etc.

Met andere woorden: degene die een notificabele maatregel opstelt, moet deze handleiding in acht nemen!

Duidelijk is echter dat de op de PBO van toepassing zijnde toezichtstructuur ingewikkeld is, en dat de te volgen procedures voor aan EZ-beleid resp. aan LNV-beleid gerelateerde schappen niet altijd gelijklopend zijn. Omdat er daarnaast een verschil bestaat tussen de EG- en de WTO-procedures, zijn hieronder in tabelvorm de verschillende toepasselijke procedures weergegeven.

Bij vragen of problemen omtrent notificatie en de te volgen procedure kan te rade worden gegaan bij de in bijlage VI genoemde instanties en personen.

I. EG-NOTIFICATIE

EZ	LNV
- PBO-orgaan beziet elke ontwerpregeling op aanwezigheid van te notificeren voorschriften en stelt de toelichting op bij het ontwerp conform de hiervoor geldende regels (zie vraag 8).	- PBO-orgaan beziet elke ontwerpregeling op aanwezigheid van te notificeren voorschriften en stelt toelichting op bij het ontwerp conform de hiervoor geldende regels (zie vraag 8).
- PBO-orgaan vult 14-punten telex in, maakt notificatiepakket gereed en verzendt dit aan CDIU (zie vraag 4).	- PBO-orgaan vult 14-punten telex in, maakt notificatiepakket gereed en verzendt dit aan LNV (zie vraag 4). LNV bekijkt pakket en geeft eventuele opmerkingen door aan PBO-orgaan. Indien nodig brengt PBO-orgaan - in overleg met LNV - wijzigingen aan.* LNV verzendt definitieve tekst van 14-punten telex aan CDIU
- CDIU zendt afschrift van 14-punten telex aan EZ/BEB voor commentaar. EZ beziet telex globaal op begrijpelijkheid en volledigheid, en geeft eventuele opmerkingen door aan PBO-orgaan.*	- CDIU zendt afschrift van 14-punten telex aan EZ/BEB voor commentaar. EZ beziet telex globaal op begrijpelijkheid en volledigheid, en geeft eventuele opmerkingen door aan LNV, die deze doorgeleidt aan PBO-orgaan.*
- PBO-orgaan verwerkt eventueel opmerkingen EZ en verzendt definitieve tekst 14-punten telex opnieuw aan CDIU.	- PBO-orgaan verwerkt in overleg met LNV opmerkingen EZ. LNV verzendt definitieve tekst 14-punten telex opnieuw aan CDIU.
- CDIU zendt het pakket aan Commissie.	- CDIU zendt het pakket aan Commissie.
- Commissie stuurt PBO-orgaan, via CDIU, ontvangstbevestiging met een – steeds in correspondentie te vermelden – notificatienummer (bijvoorbeeld 99/0123/NL).	- Commissie stuurt LNV, via CDIU, ontvangstbevestiging met een – steeds in correspondentie te vermelden – notificatienummer (bijvoorbeeld 99/0123/NL). LNV informeert PBO-orgaan.
- PBO-orgaan draagt, in geval van opmerkingen of uitvoerig gemotiveerde meningen van Commissie en/of lidstaten op het ontwerp (zie vraag 7), indien gewenst in overleg met EZ/NoCo, zorg voor reactie, en zonodig voor wijziging van ontwerp.* PBO-orgaan zendt reactie aan CDIU, die deze aan EZ/BEB zendt. EZ beziet tekst globaal op begrijpelijkheid en volledigheid en geeft eventuele opmerkingen door aan PBO-orgaan. Deze verwerkt eventueel de opmerkingen van EZ en verzendt definitieve tekst, en eventueel gewijzigd ontwerp, via CDIU naar Commissie.	- PBO-orgaan draagt, in geval van opmerkingen of uitvoerig gemotiveerde meningen van Commissie en/of lidstaten op het ontwerp (zie vraag 7), indien gewenst in overleg met LNV, zorg voor reactie en zonodig voor wijziging van ontwerp* en verzendt deze naar LNV. LNV zendt reactie aan CDIU, die deze aan EZ/BEB zendt. EZ beziet tekst globaal op begrijpelijkheid en volledigheid en geeft eventuele opmerkingen door aan LNV die deze doorgeleidt aan PBO-orgaan. Indien nodig, brengt PBO-orgaan - in overleg met LNV - wijzigingen aan.* LNV verzendt definitieve tekst, en eventueel gewijzigd ontwerp, via CDIU naar Commissie.
- PBO-orgaan en EZ* dragen er zorg voor dat ontwerp pas wordt vastgesteld resp. wordt goedgekeurd na verloop standstill-termijn (zie vraag 9).	- PBO-orgaan en LNV* dragen er zorg voor dat ontwerp pas wordt vastgesteld resp. wordt goedgekeurd na verloop standstill-termijn (zie vraag 9).
- PBO-orgaan draagt er zorg voor dat bij publicatie van definitieve regeling in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie een passage wordt opgenomen waarin wordt gemeld dat de regeling is genotificeerd (zie vraag 9, onder III).	- PBO-orgaan draagt er zorg voor dat bij publicatie van definitieve regeling in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie een passage wordt opgenomen waarin wordt gemeld dat de regeling is genotificeerd (zie vraag 9, onder III).
- PBO-orgaan draagt zorg voor toezending van	- PBO-orgaan draagt zorg voor toezending van

EZ	LNV
definitieve regeling aan CDIU (zie vraag 9). CDIU zendt vastgestelde regeling door aan Commissie.	definitieve regeling aan LNV (zie vraag 9). LNV geleidt vastgestelde regeling via CDIU door aan Commissie.
- Commissie zendt ter afsluiting procedure een telex 049.	- Commissie zendt ter afsluiting procedure een telex 049.

- * Indien de regeling tevens de minister van SZW regardeert, dragen EZ resp. LNV er zorg voor dat SZW bij deze stap wordt betrokken. EZ resp. LNV handelen in die gevallen niet dan na instemming van SZW.

II. WTO-NOTIFICATIE

EZ	LNV
- PBO-orgaan geeft bij aanbiedingsbrief aan CDIU van EG-notificatie ook aan of notificatie op grond van TBT- of SPS-akkoord vereist is.*	- PBO-orgaan geeft bij aanbiedingsbrief aan LNV van EG-notificatie ook aan of notificatie op grond van TBT- of SPS-akkoord vereist is. LNV vermeldt in zijn aanbiedingsbrief aan CDIU of notificatie op grond van TBT of SPS-akkoord vereist is. CDIU notificeert de ontwerpregelgeving conform deze aanwijzingen in aanbiedingsbrief LNV.*
- In geval van TBT- of SPS-notificatie zendt Commissie, na ontvangst van de EG-notificatie van CDIU, in beginsel binnen 10 dagen een Engelse vertaling van 14-punten telex aan CDIU.	- In geval van TBT- of SPS-notificatie zendt Commissie, na ontvangst van de EG-notificatie van CDIU, in beginsel binnen 10 dagen een Engelse vertaling van 14-punten telex aan CDIU.
- CDIU gebruikt deze vertaling om TBT- of SPS-notificatieformulier in te vullen, en zendt dit voor commentaar aan PBO-orgaan onder vermelding uiterlijke reactietermijn (vijf werkdagen).	- CDIU gebruikt deze vertaling om TBT- of SPS-notificatieformulier in te vullen, en zendt dit voor commentaar aan LNV onder vermelding uiterlijke reactietermijn (vijf werkdagen).
- PBO-orgaan controleert inhoud, vult datum van vaststelling en inwerkingtreding (punt 9 formulier) in en zendt notificatieformulier retour aan CDIU.	- LNV* en PBO-orgaan controleren inhoud en vullen datum van vaststelling en inwerkingtreding (punt 9 formulier) in. LNV zendt notificatieformulier retour aan CDIU.
- PBO-orgaan draagt ook zorg voor plaatsing van bericht in Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie inzake het voornemen tot regelgeving over te gaan in geval van voorzitters- of uitvoeringsbesluiten of van verordeningen die niet ingevolge artikel 100, eerste lid, Wbo worden bekendgemaakt (voorbeeldtekst in bijlage IV). Deze publicatie moet zo ruim mogelijk vóór het verstrijken van commentaarperiode plaatsvinden (zie vraag 7).	- PBO-orgaan draagt ook zorg voor plaatsing van een bericht in Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie inzake het voornemen tot regelgeving over te gaan in geval van voorzitters- of uitvoeringsbesluiten of van verordeningen die niet ingevolge artikel 100, eerste lid, Wbo worden bekendgemaakt (voorbeeldtekst in bijlage IV). Deze publicatie moet zo ruim mogelijk vóór het verstrijken van commentaarperiode plaatsvinden (zie vraag 7).
- CDIU zendt notificatieformulier aan EZ/BEB, die dit binnen twee werkdagen controleert en zonodig wijzigingen voorstelt.* Indien het deze overneemt, past PBO-orgaan formulier aan en zendt dit retour aan CDIU.	- CDIU zendt notificatieformulier aan EZ/BEB, die dit binnen twee werkdagen controleert en zonodig wijzigingen voorstelt.* Indien het deze overneemt, past PBO-orgaan - in overleg met LNV formulier aan en zendt dit retour aan CDIU.
- <u>TBT-notificatie</u> : CDIU zendt binnen twee dagen TBT-notificatie door aan WTO-Secretariaat (met afschrift aan PV Genève), <u>SPS-notificatie</u> : CDIU zendt binnen twee dagen SPS-notificatie aan Commissie (DG VI), die dit na het verlopen toepasselijke communautaire standstill-termijn doorzendt aan WTO-Secretariaat.	- <u>TBT-notificatie</u> : CDIU zendt binnen twee dagen TBT-notificatie door aan WTO-Secretariaat (met afschrift aan PV Genève), <u>SPS-notificatie</u> : CDIU zendt binnen twee dagen SPS-notificatie aan Commissie (DG VI), die dit na het verlopen toepasselijke communautaire standstill-termijn doorzendt aan WTO-Secretariaat.
- CDIU zendt, in geval van opmerkingen van andere WTO-leden, deze opmerkingen naar PBO-orgaan (zie vraag 7).	- CDIU zendt, in geval van opmerkingen van andere WTO-leden, deze opmerkingen naar LNV (zie vraag 7). LNV zendt deze door aan PBO-orgaan.

EZ	LNV
- PBO-orgaan stelt binnen 15 werkdagen, indien gewenst in overleg met EZ/NoCo*, een concept-antwoord op en zendt dit aan CDIU.	- PBO-orgaan stelt binnen 15 werkdagen, indien gewenst in overleg met LNV*, een concept-antwoord op. LNV zendt dit aan CDIU.
- CDIU zendt concept-antwoord aan EZ/BEB*, die dit binnen 3 werkdagen controleert, zonodig daarin in overleg met PBO-orgaan wijzigingen aanbrengt, en daarna retourneert aan CDIU.	- CDIU zendt concept-antwoord aan EZ/BEB*, die dit binnen 3 werkdagen controleert, zonodig daarin in overleg met LNV en PBO-orgaan wijzigingen aanbrengt, en daarna retourneert aan CDIU.
- CDIU zendt antwoord aan Commissie, die dit doorzendt aan het WTO-Secretariaat.	- CDIU zendt antwoord aan Commissie, die dit doorzendt aan het WTO-Secretariaat.
- Deze procedure wordt niet, zoals bij EG-notificaties, formeel afgesloten.	- Deze procedure wordt niet, zoals bij EG-notificaties, formeel afgesloten

- * Indien de regeling tevens de minister van SZW regardeert, dragen EZ resp. LNV er zorg voor dat SZW bij deze stap wordt betrokken. EZ resp. LNV handelen in die gevallen niet dan na instemming van SZW.

VRAAG 7

Hoe verloopt de informatieprocedure?

I. EG-notificatie

Na bevestiging van ontvangst van de notificatie door de Commissie treedt *de standstill-termijn* in. Bij wijze van uitzondering geldt geen standstill-termijn bij fiscale en financiële maatregelen⁷, bij fabricageverboden en ingeval de spoedprocedure wordt toegepast (zie hieronder).

De standstill-termijn duurt ten minste 3 maanden, gedurende welke de genotificeerde regeling niet mag worden vastgesteld (zie vraag 9). Gedurende de standstill-termijn kunnen de Commissie en lidstaten op een drietal manieren reageren op het ontwerp:

- 1) zij kunnen *opmerkingen* maken over het genotificeerde ontwerp;
- 2) zij kunnen een *uitvoerig gemotiveerde mening* (UGM) geven over het genotificeerde ontwerp;
- 3) de Commissie kan zelf met een *voorstel voor een EG-richtlijn of verordening* komen of constateren dat een voorstel daartoe reeds bij de Raad is ingediend.

ad 1. Gevolgen van opmerkingen:

1. Er moet zoveel mogelijk rekening worden gehouden met de gemaakte opmerkingen. Dit kan betekenen dat (de tekst van) het ontwerp moet worden gewijzigd en/of dat in de toelichting moet worden aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met de gemaakte opmerkingen (zie vraag 8).
2. Er moet spoedig een antwoord worden opgesteld door het PBO-orgaan.. Hiervoor gelden geen speciale vormvereisten, anders dan dat beantwoording via de gebruikelijke weg, hetzij rechtstreeks aan de CDIU (EZ), hetzij via LNV/CDIU (LNV), moet geschieden en moet refereren aan de gemaakte opmerkingen en het notificatienummer. Hiervoor geldt een (orde)termijn van twee maanden. Wanneer geen antwoord wordt opgesteld, rappelleert de CDIU.
3. Er vindt geen verlenging van de standstill-termijn plaats.

ad 2. Gevolgen van UGM:

1. Er moet rekening worden gehouden met de UGM. Dit kan betekenen dat (de tekst van) het ontwerp en/of de toelichting daarop moeten worden gewijzigd (zie vraag 8).

---

⁷ Met betrekking tot het ontbreken van een standstill-termijn voor fiscale en financiële maatregelen (artikel 10, vierde lid, RI 98/34) werd, volgens een informatiebrochure van de Commissie over de notificatierichtlijn, het niet passend geacht om de lidstaten te verplichten tot uitstel van de goedkeuring. Wellicht schuilt hierachter de gedachte dat dergelijke maatregelen primair een ander doel dienen dan het stellen van eisen aan producten en dat zij in ieder geval niet beogen het handelsverkeer te regelen. Omdat zij niettemin een effect op het handelsverkeer kunnen hebben, dienen zij wel aan de notificatieplicht te zijn onderworpen. Commentaar van de Commissie of de lidstaten over dergelijke maatregelen dient beperkt te blijven tot het aspect dat eventueel een belemmering vormt voor het handelsverkeer, respectievelijk het vrije verkeer van diensten of de vrijheid van vestiging en mag geen betrekking hebben op het fiscale of financiële aspect van de maatregel (artikel 8, eerste lid, laatste alinea). Dat laatste zou ook het doel van de richtlijn te buiten gaan.

2. Er moet spoedig een antwoord opgesteld worden door het PBO-orgaan. Hiervoor gelden geen speciale vormvereisten, anders dan dat beantwoording via de gebruikelijke weg, hetzij rechtstreeks aan de CDIU (EZ), hetzij via LNV/CDIU (LNV), moet geschieden en moet refereren aan de in de UGM gemaakte opmerkingen en het notificatienummer. Hiervoor geldt een (orde)termijn van 2 maanden. Wanneer geen antwoord wordt opgesteld, rappelleert de CDIU.
N.B. Het is van belang te reageren op de UGM. De Commissie houdt bij of lidstaten hebben gereageerd.
3. De standstill-termijn wordt met 3 maanden verlengd tot 6 maanden. Indien aan degene die de UGM heeft uitgebracht een bevredigend antwoord is gegeven, kan - bij wijze van uitzondering - door de betrokken lidstaat of dienst van de Commissie worden verzocht om intrekking van de UGM. De standstill-termijn eindigt dan als de Commissie het verzoek om intrekking van de UGM heeft bevestigd.

ad 3. Gevolgen van voorstel:

1. Verlenging van de standstill-termijn met 9 maanden tot 12 maanden;
2. Verlenging van de standstill-termijn met nog eens 6 maanden tot 18 maanden indien gedurende de 12 maanden de Raad een gemeenschappelijk standpunt terzake vaststelt.

N.B.: Bij regels inzake elektronische diensten geldt de 12- resp. 18-maandentermijn alleen bij:

- a) een officieel bij de Raad ingediend voorstel - en dus niet louter een voornemen - en*
- b) een nationaal ontwerp dat niet strookt met het Commissievoorstel.*

Spoedprocedure

De standstill-termijn treedt niet in wanneer een ontwerp is genotificeerd onder de spoedprocedure. Wanneer, kort gezegd, sprake is van dringende redenen vanwege een met de bescherming van de volksgezondheid of het milieu dan wel met de veiligheid verband houdende ernstige en onvoorziene situatie, en onmiddellijke inwerkingtreding van de maatregelen is vereist, hoeft geen standstill-termijn in acht te worden genomen.

Hoe werkt de spoedprocedure?

1. *Altijd* moet, op de gebruikelijke manier, hetzij rechtstreeks aan de CDIU (EZ), hetzij via LNV/CDIU (LNV), het *ontwerp* gemeld worden. Een reeds vastgestelde maatregel kan niet (achteraf) met spoed genotificeerd worden.
2. Met de vaststelling van de maatregel moet gewacht worden op de bevestiging van de Commissie, aangezien toelating tot de spoedprocedure nodig is. M.a.w. *de Commissie* bepaalt of sprake is van spoed.
3. Goede motivering van de spoedeisendheid is essentieel (punten 11 en 12 van de 14-punten telex (bijlage III)). Als de Commissie niet van de spoedeisendheid overtuigd is, gaat de 3-maandentermijn in. De praktijk leert dat de Commissie slechts in zeer uitzonderlijke gevallen aanneemt dat toepassing van de spoedprocedure gerechtvaardigd is.

N.B.: Beoordeling van de spoedeisendheid door de Commissie staat los van haar beoordeling van de inhoud van de maatregel op verenigbaarheid met het vrij goederen- of dienstenverkeer. M.a.w. toelating tot de spoedprocedure betekent niet dat de Commissie het eens is met de maatregel.

Echter: als de Commissie inhoudelijke bezwaren heeft, kan ze die slechts achteraf (dus: na vaststelling van de maatregel) naar voren brengen.

II. WTO-notificatie

1. Het TBT- en SPS-akkoord schrijven voor dat de andere WTO-leden *een redelijke termijn* gegund wordt voor het leveren van commentaar op de genotificeerde ontwerpregeling. In een tweetal aanbevelingen is afgesproken dat ten minste een termijn van 60 dagen wordt gehanteerd. Zonodig kan een lid in afwijking daarvan een commentaarperiode van 45 dagen instellen, mits dit reeds in het notificatieformulier wordt aangegeven, en andere leden niet om verlenging vragen.
2. Gedurende de commentaarperiode kunnen andere WTO-leden commentaar leveren (zie voor de geldende procedure onder vraag 6). De Commissie is uiteindelijk verantwoordelijk voor de reactie op het commentaar. Te verwachten is dat de Commissie de lidstaat om een eerste conceptreactie zal verzoeken. Daarin dient te worden aangegeven in hoeverre rekening zal worden gehouden met het commentaar. Waar nodig dient ook aanvullende informatie over de genotificeerde maatregel te worden gegeven. Ook dient aan de staat die commentaar heeft geleverd, een afschrift van de vastgestelde maatregel te worden verstrekt (door de CDIU).

Spoedprocedure

1. Ingeval van dringende problemen op het gebied van veiligheid, gezondheid, milieubescherming of nationale veiligheid (TBT) of gezondheid (SPS), kan een WTO-lid de regeling alvast vaststellen, zonder eerst het verstrijken van de commentaarperiode af te wachten en zonder eerst het voornemen tot regelgeving te publiceren. Wel dienen de andere WTO-leden via het WTO-secretariaat op de hoogte te worden gebracht van de specifieke regeling, van de producten waarop de regeling betrekking heeft, met beschrijving van het nagestreefde doel en reden en aard van de dringende problemen. Ook krijgen zij de gelegenheid (achteraf) commentaar te leveren.
2. Anders dan bij de EG-spoedprocedure beslist het WTO-lid dus zelf of de spoedprocedure wordt toegepast. Echter, omdat de regeling niet alleen onder de WTO-procedure genotificeerd wordt, maar ook onder de EG-procedure, kan *in de praktijk uitsluitend van de WTO-spoedprocedure gebruik gemaakt worden indien de Commissie de spoedprocedure heeft aanvaard voor de EG-notificatie.*

VRAAG 8

Hoe moet de toelichting er uit zien?

Hoewel het ontwerp voor een te notificeren maatregel niet aan bepaalde eisen hoeft te voldoen, moet wel steeds worden gezien of een zgn. *clause van wederzijdse erkenning* moet worden opgenomen.

In dat geval moet worden bepaald dat producten of diensten die voldoen aan buitenlandse eisen die een gelijkwaardige bescherming bieden, op de Nederlandse markt worden toegelaten. Ook wanneer aan de toelating een keuring vooraf gaat, moet de maatregel in beginsel vermelden dat keuringen die op basis van gelijkwaardige buitenlandse onderzoeken zijn verricht, worden erkend.

Voorbeeldbepalingen inzake wederzijdse erkenning zijn opgenomen in bijlage V van dit draaiboek.

Uiteraard moet de inhoud van de maatregel verder ook inhoudelijk overeenstemmen met het EG-verdrag (m.n. het vrije verkeer van goederen (art. 28 (ex 30) EG e.v.) en diensten (art. 49 (ex 59) EG e.v.)). Het is raadzaam in de toelichting in te gaan op de verenigbaarheid van de regeling met dit hoger recht.

In de toelichting bij een te notificeren maatregel moet worden verwezen naar de notificatie. Daarnaast is het wenselijk in de toelichting aan te geven ter rechtvaardiging van welk belang de maatregel wordt vastgesteld, en toe te lichten waarom de maatregel noodzakelijk en evenredig is.

Het volgende model geldt als uitgangspunt:⁸

“De verordening [het besluit] zal ingevolge artikel 8, eerste lid, van de richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217), worden voorgelegd aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen. Tevens wordt de verordening [het besluit] ingevolge artikel 2, negende lid *en/of*⁹ artikel 5, zesde lid, van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994, 235) *hetzij*¹⁰ artikel 7 jo. Annex B van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen (Trb. 1994, 235) voorgelegd aan het Secretariaat van de Wereldhandels-organisatie. Notificatie is noodzakelijk, aangezien de regeling vermoedelijk technische voorschriften bevat als bedoeld in richtlijn nr. 98/34/EG en de Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen *hetzij*¹¹ sanitaire of fytosanitaire regelingen als bedoeld in de Overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen. Indicatief kunnen worden aangewezen de artikelen ... [invullen]. Voorzover de regeling kwantitatieve invoerbepalingen of maatregelen van gelijke werking in de zin van artikel 28 EG-Verdrag of artikel XI van de 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen

⁸ Zie Aanwijzing voor de regelgeving 261b en de toelichting daarop.

⁹ Artikel 2, negende lid, TBT-akkoord ziet op ontwerp-technische voorschriften; artikel 5, zesde lid, ziet op ontwerp-conformiteitsprocedures. Alleen indien het ontwerp zowel technische voorschriften als conformiteitsprocedures omvat, dient naar beide artikelen te worden verwezen. In andere gevallen dient een keuze te worden gemaakt.

¹⁰ Hier dient een keuze te worden gemaakt. Indien een ontwerp-regeling onder zowel het TBT-akkoord als het SPS-akkoord valt, behoeft uitsluitend onder het SPS-akkoord genotificeerd te worden (zie vraag 1).

¹¹ Zie voetnoot 9.

Algemene Overeenkomst inzake Tarieven en Handel 1994 (Trb. 1994, 235) bevat, zijn deze maatregelen gerechtvaardigd ter bescherming van ... [invullen]¹².”

---

¹² Indien het gaat om een maatregel die mét onderscheid van toepassing is op producten van Nederlandse en buitenlandse oorsprong, kunnen alleen de belangen, genoemd in artikel 36 EG-Verdrag worden opgevoerd (te weten: bescherming van de openbare zedelijkheid, de openbare orde, de openbare veiligheid, de gezondheid en het leven van personen, dieren of planten, het nationaal artistiek, historisch en archeologisch bezit of bescherming van de industriële en intellectuele eigendom). Indien het gaat om een maatregel zónder onderscheid kunnen ook de belangen, erkend in de Cassis-de-Dijon-jurisprudentie, worden aangegeven, zoals de consumenten- en milieubescherming of bevordering van de eerlijkheid van handelstransacties. Voor een overzicht van de gerechtvaardigde belangen die erkend zijn onder artikel 36 EG-Verdrag en de Cassis-de-Dijon-jurisprudentie, zie Kapteyn/VerLoren van Themaat, *Inleiding tot het recht van de Europese Gemeenschappen na Maastricht*, Deventer 1995, hfdst. VII, par. 3.3 (p. 385-400). Wat betreft de Algemene Overeenkomst inzake Tarieven en Handel 1994 kan hierbij worden aangesloten.

VRAAG 9

Wanneer kan de genotificeerde regeling in werking treden?

I. EG-notificaties

1. De regeling mag *niet eerder* in werking treden *dan na verloop van de standstill-termijn*. Zowel de Commissie als andere lidstaten moeten in de gelegenheid zijn geweest commentaar te geven op de regeling. Ongeacht of er daadwerkelijk commentaar is gegeven, kan de regeling daarom pas na afloop van de standstill-termijn in werking treden. Deze periode varieert van 3 tot 18 maanden (zie vraag 7).
N.B.: het is niet toegestaan de regeling gedurende de standstill-termijn alvast vast te stellen met een toekomstige datum voor inwerkingtreding!
2. De definitieve (goedgekeurde en gepubliceerde) regelingen moeten, via de CDIU, aan de Commissie worden toegezonden. Op deze wijze kan de Commissie zien hoe het uiteindelijke resultaat er uit ziet c.q. in hoeverre rekening is gehouden met termijnen, eventuele opmerkingen, etc. De notificatieprocedure wordt formeel pas beëindigd na ontvangst van de tekst van de inwerkinggetreden regeling. Vervolgens geeft de Commissie kennis van de beëindiging van de procedure in een zgn. telex 049. De Commissie houdt bij van welke genotificeerde ontwerpen zij geen definitieve versie heeft gekregen en stuurt periodiek een rappel terzake naar de lidstaten. Hieraan geen gevolg geven kan tot een verdragsinbreukprocedure leiden.

II. WTO-notificaties

Na afloop van de commentaarperiode (normaalgesproken 60 dagen; bij uitzondering 45 dagen) kan de regeling definitief worden, tenzij een WTO-lid om verlenging van de termijn heeft gevraagd. Aangezien regelingen die onder het TBT-akkoord of het SPS-akkoord genotificeerd worden ook altijd op grond van de EG-richtlijn genotificeerd worden, kan een regeling in praktijk pas na verloop van de EG-standstill-termijn in werking treden.

III. EG- en WTO-notificaties

De notificatierichtlijn en het TBT- en SPS-akkoord schrijven voor dat bij de vaststelling van de genotificeerde regelgeving wordt verwezen naar de desbetreffende internationale regelgeving. Hiertoe wordt aan de voet van de publicatie van de vastgestelde regeling in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie een passage opgenomen. Het volgende model, dat - afgezien van de datum van notificatie - overeenkomt met het eerste deel van de op grond van vraag 8 in de toelichting te plaatsen passage, geldt als uitgangspunt:

“De verordening [het besluit] is op ... [datum notificatie] ingevolge artikel 8, eerste lid, van de richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217), voorgelegd aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen. Tevens is de verordening [het besluit] op ... [datum notificatie]

ingevolge artikel 2, negende lid *en/of*¹³ artikel 5, zesde lid, van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994, 235) *hetzij*¹⁴ artikel 7 jo. Annex B van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen (Trb. 1994, 235) voorgelegd aan het Secretariaat van de Wereldhandels-organisatie.”

[Zo mogelijk tevens aangeven welke reacties van lidstaten en/of Commissie zijn ontvangen en op welke wijze daarmee rekening is gehouden.]

PBO-organen dienen bij de aanbidding van vastgestelde regelgeving ter publicatie in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie aan te geven dat deze passage aan de voet van de regelgeving dient te worden opgenomen.

---

¹³ Artikel 2, negende lid, TBT-akkoord ziet op ontwerp-technische voorschriften; artikel 5, zesde lid, ziet op ontwerp-conformiteitsprocedures. Alleen indien het ontwerp zowel technische voorschriften als conformiteitsprocedures omvat, dient naar beide artikelen te worden verwezen. In andere gevallen dient een keuze te worden gemaakt.

¹⁴ Hier dient een keuze te worden gemaakt. Indien een ontwerpregeling onder zowel het TBT-akkoord als het SPS-akkoord valt, behoeft uitsluitend onder het SPS-akkoord genotificeerd te worden (zie vraag 1).

BIJLAGEN

BIJLAGE I: LIJST VAN BEDRIJFSLICHAMEN

In het draaiboek zijn verschillende procedures beschreven die gelden voor ofwel de aan het EZ-beleid gerelateerde bedrijfslichamen ofwel de aan LNV-beleid gerelateerde bedrijfslichamen.

Welke bedrijfslichamen worden beschouwd als de aan EZ-beleid gerelateerde bedrijfslichamen en welke als de aan LNV-beleid gerelateerde bedrijfslichamen?

In het verleden zijn er hieromtrent tussen EZ en LNV de volgende afspraken gemaakt.

Aan EZ-beleid gerelateerde bedrijfslichamen:

- alle bedrijfsschappen met uitzondering van het Landbouwschap en het Bosschap;
- het productschap voor Bier;
- het productschap voor Gedistilleerde Dranken.

Aan LNV-beleid gerelateerde bedrijfslichamen:

- alle productschappen met uitzondering van het productschap voor Bier en het productschap voor Gedistilleerde Dranken;
- het Landbouwschap;
- het Bosschap.

Onder voorbehoud zullen na de clustering van de bedrijfslichamen de volgende schappen worden beschouwd als de aan EZ-beleid gerelateerde bedrijfslichamen:

- het Hoofdbedrijfsschap Detailhandel;
- het Hoofdbedrijfsschap voor Ambachten;
- het Hoofdbedrijfsschap voor Afbouw;
- het Bedrijfsschap Horeca en Catering;
- het Productschap Dranken.

De overige bedrijfslichamen worden dan beschouwd als de aan LNV-beleid gerelateerde bedrijfslichamen.

BIJLAGE II: GECONSOLIDEERDE VERSIE VAN DE NOTIFICATIERICHTLIJN

Niet-officiële geconsolideerde versie. De overwegingen en bijlagen bij de richtlijn zijn niet opgenomen.

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD BETREFFENDE EEN INFORMATIEPROCEDURE OP HET GEBIED VAN NORMEN EN TECHNISCHE VOORSCHRIFTEN EN VAN REGELS BETREFFENDE DIENSTEN VAN DE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ

Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften

en

Richtlijn 98/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 juli 1998 tot wijziging van Richtlijn 98/34/EG betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften)

opgesteld door de diensten van de Commissie

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op de artikelen 100 A, 213 en 43,

Gezien het voorstel van de Commissie¹⁵,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité¹⁶,

Volgens de procedure van artikel 189 B van het Verdrag¹⁷,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

In de zin van deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. “*product*”: alle producten die industrieel worden vervaardigd, en alle landbouwproducten, met inbegrip van visproducten;

¹⁵ PB C 78 van 12.3.1997, blz. 4.

¹⁶ PB C 133 van 28.4.1997, blz. 5.

¹⁷ Advies van het Europees Parlement van 17 september 1997 (PB C 304 van 6.10.1997, blz. 79), gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 23 februari 1998 (PB C 110 van 8.4.1998, blz. 1) en besluit van het Europees Parlement van 30 april 1998 (PB C 152 van 18.5.1998). Besluit van de Raad van 28 mei 1998.

2. “*dienst*”: elke dienst van de informatiemaatschappij, dat wil zeggen elke dienst die gewoonlijk tegen vergoeding, langs elektronische weg, op afstand en op individueel verzoek van een afnemer van diensten verricht wordt.

In deze definitie wordt verstaan onder:

- “*op afstand*”: een dienst die geleverd wordt zonder dat de partijen gelijktijdig aanwezig zijn;
- “*langs elektronische weg*”: een dienst die verzonden en ontvangen wordt via elektronische apparatuur voor de verwerking (met inbegrip van digitale compressie) en de opslag van gegevens, en die geheel via draden, radio, optische middelen of andere elektromagnetische middelen wordt verzonden, doorgeleid en ontvangen;
- “*op individueel verzoek van een afnemer van diensten*”: een dienst die op individueel verzoek via de transmissie van gegevens wordt geleverd.

Een indicatieve lijst van niet onder deze definitie vallende diensten staat in bijlage V.

Deze richtlijn geldt niet voor:

- radio-omroepdiensten,
- televisieomroepdiensten bedoeld in artikel 1, onder a), van Richtlijn 89/552/EEG¹⁸;

3. “*technische specificatie*”: een specificatie die voorkomt in een document ter omschrijving van de vereiste kenmerken van een product, zoals kwaliteitsniveau, prestaties, veiligheid of afmetingen, met inbegrip van de voor het product geldende voorschriften inzake verkoopbenaming, terminologie, symbolen, beproeving en beproevingsmethoden, verpakking, het merken of etiketteren, en de overeenstemmingsbeoordelingsprocedures.

Onder de term “*technische specificatie*” zijn ook begrepen de productiemethoden en -procédés voor de landbouwproducten uit hoofde van artikel 38, lid 1, van het Verdrag, voor de producten bestemd voor menselijke voeding, voor diervoeding en voor de geneesmiddelen als omschreven in artikel 1 van Richtlijn 65/65/EEG¹⁹, alsmede de productiemethoden en -procédés voor de overige producten wanneer die gevolgen hebben voor de kenmerken van deze producten;

4. “*andere eis*”: een eis die, zonder een technische specificatie te zijn, ter bescherming van met name de consument of het milieu wordt opgelegd en betrekking heeft op de levenscyclus van het product nadat dit in de handel is gebracht, zoals voorwaarden voor gebruik, recycling, hergebruik of verwijdering van het product, wanneer deze voorwaarden op significante wijze de samenstelling, de aard of de verhandeling van het product kunnen beïnvloeden;

¹⁸ PB L 298 van 17.10.1989, blz. 23. Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG (PB L 202 van 30.7.1997, blz. 1).

¹⁹ Richtlijn 65/65/EEG van de Raad van 26 januari 1965 betreffende de aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake geneesmiddelen (PB 22 van 9.2.1965, blz. 369/65). Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 93/39/EEG (PB L 214 van 24.8.1993, blz. 22).

5. “*regel betreffende diensten*”: een algemene eis betreffende de toegang tot en de uitoefening van dienstenactiviteiten als bedoeld in punt 2, met name bepalingen met betrekking tot de dienstverlener, de diensten en de afnemer van diensten, met uitzondering van regels die niet specifiek betrekking hebben op de in datzelfde punt gedefinieerde diensten.

Deze richtlijn geldt niet voor regels betreffende zaken die vallen onder een communautaire regeling inzake telecommunicatiediensten, zoals omschreven in Richtlijn 90/387/EEG.²⁰

Deze richtlijn geldt niet voor regels betreffende zaken die vallen onder een communautaire regeling inzake financiële diensten, als genoemd in de indicatieve lijst van bijlage VI bij deze richtlijn.

Deze richtlijn geldt niet voor regels die uitgevaardigd zijn door of voor gereguleerde markten in de zin van Richtlijn 93/22/EG andere markten of instellingen die compensatie- of verrekeningsverrichtingen voor die markten doen, met uitzondering van artikel 8, lid 3, van onderhavige richtlijn.

Voor deze definitie:

- wordt een regel geacht specifiek betrekking te hebben op de diensten van de informatiemaatschappij wanneer die regel gezien de motivering en de tekst van het dispositief, in zijn totaliteit of in enkele specifieke bepalingen specifiek tot doel heeft die diensten uitdrukkelijk en gericht te reglementeren;
  - wordt een regel niet geacht specifiek betrekking te hebben op de diensten van de informatiemaatschappij indien het slechts impliciet of incidenteel op die diensten van toepassing is;
6. “*norm*”: een technische specificatie die door een erkende instelling met normatieve activiteiten voor herhaalde of voortdurende toepassing is goedgekeurd, waarvan de inachtneming niet verplicht is en die tot een van de volgende categorieën behoort:
- een internationale norm, zijnde een norm die door een internationale normalisatie-instelling wordt aangenomen en ter beschikking van het publiek wordt gesteld;
  - een Europese norm, zijnde een norm die door een Europese normalisatie-instelling wordt aangenomen en ter beschikking van het publiek wordt gesteld;
  - een nationale norm, zijnde een norm die door een nationale normalisatie-instelling wordt aangenomen en ter beschikking van het publiek wordt gesteld;
7. “*normalisatieprogramma*”: een door een erkende instelling met normatieve activiteiten vastgesteld werkprogramma dat de lijst bevat van de onderwerpen die het voorwerp van normalisatie-werkzaamheden zijn;
8. “*ontwerpnorm*”: een document met de tekst van de technische specificaties met betrekking tot een bepaald onderwerp, waarvoor het voornemen bestaat deze volgens de nationale normalisatieprocedure aan te nemen, zoals deze tekst luidt na de voorbereidende werkzaamheden en voor commentaar of openbaar onderzoek is verspreid;

²⁰ PB L 192 van 24. 7. 1990, blz. 1. Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 97/51/EG (PB L 295 van 29.10.1997, blz. 23).

9. “*Europese normalisatie-instelling*”: een in bijlage I vermelde instelling;
10. “*nationale normalisatie-instelling*”: een in bijlage II vermelde instelling;
11. “*technisch voorschrift*”: een technische specificatie of andere eis of een regel betreffende diensten, met inbegrip van de erop toepasselijke bestuursrechtelijke bepalingen die de jure of de facto moeten worden nageleefd voor de verhandeling, de dienstverrichting, de vestiging van een verrichter van diensten of het gebruik in een lidstaat of in een groot deel van een lidstaat, alsmede de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, behoudens die bedoeld in artikel 10, van de lidstaten waarbij de vervaardiging, de invoer, de verhandeling of het gebruik van een product dan wel de verrichting of het gebruik van een dienst of de vestiging als dienstverlener wordt verboden.

De facto technische voorschriften zijn met name:

- wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen van een lidstaat die hetzij verwijzen naar technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten, hetzij naar beroepscodes of codes voor goede praktijken die zelf verwijzen naar technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten waarvan de naleving een vermoeden geeft met de voorschriften welke bij deze wettelijke of bestuursrechtelijke belangen zijn vastgesteld, in overeenstemming te zijn;
- vrijwillige overeenkomsten waarbij de overheid partij is en die in het algemeen belang gericht zijn op de naleving van technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten, met uitsluiting van bestekken voor overheidsopdrachten;
- technische specificaties of andere eisen of regels betreffende diensten die verbonden zijn met fiscale of financiële maatregelen die het verbruik van producten of het gebruik van diensten beïnvloeden, doordat zij de naleving van die technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten aanmoedigen; hieronder vallen niet de technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten die samenhangen met de nationale stelsels van sociale zekerheid.

Hieronder vallen de technische voorschriften die worden vastgesteld door de door de lidstaten aangewezen instanties die zijn opgenomen in de lijst welke door de Commissie voor 5 augustus 1999 moet worden opgesteld in het kader van het in artikel 5 bedoelde comité.

Wijziging van die lijst geschiedt volgens dezelfde procedure;

12. “*ontwerp voor een technisch voorschrift*”: de tekst van een technische specificatie, een andere eis of een regel betreffende diensten, met inbegrip van bestuursrechtelijke bepalingen, die is uitgewerkt met de bedoeling deze als technisch voorschrift vast te stellen of uiteindelijk te doen vaststellen, en die zich in een stadium van voorbereiding bevindt waarin het nog mogelijk is daarin ingrijpende wijzigingen aan te brengen.

Deze richtlijn is niet van toepassing op de maatregelen die de lidstaten in het kader van het Verdrag nodig achten om de bescherming van personen, met name van werknemers, bij het gebruik van producten te waarborgen, voorzover deze maatregelen geen gevolgen hebben voor de producten.

Artikel 2

1. De Commissie en de in de bijlagen I en II genoemde normalisatie-instellingen worden op de hoogte gesteld van de nieuwe onderwerpen waarvoor de in bijlage II genoemde nationale instellingen, door de opname ervan in hun normalisatieprogramma, besloten hebben een norm vast te stellen of te wijzigen, behalve wanneer het een gelijke, of gelijkwaardige omzetting van een internationale of Europese norm betreft.
2. Bij de in lid 1 bedoelde informatie wordt met name aangegeven of de betrokken norm:
  - een niet-gelijkwaardige omzetting van een internationale norm,
  - een nieuwe nationale norm,
  - of
  - een wijziging van een nationale norm zal zijn.

De Commissie kan na raadpleging van het in artikel 5 bedoelde comité regels vaststellen voor de gecodificeerde weergave van deze informatie, alsmede een schema en criteria aan de hand waarvan deze informatie moet worden opgesteld teneinde de beoordeling ervan te vergemakkelijken.

3. De Commissie kan om mededeling verzoeken van de normalisatieprogramma's, in hun geheel of een deel ervan.

De Commissie houdt deze informatie ter beschikking van de lidstaten in een vorm die de beoordeling en de vergelijking van de verschillende programma's mogelijk maakt.

4. De Commissie wijzigt in voorkomend geval bijlage II op basis van de mededelingen van de lidstaten.
5. De Raad beslist, op voorstel van de Commissie, over iedere wijziging van bijlage I.

Artikel 3

De in de bijlagen I en II genoemde normalisatie-instellingen, alsmede de Commissie, ontvangen op hun verzoek elke ontwerpnorm. Zij worden door de betrokken instelling op de hoogte gehouden van het gevolg dat gegeven is aan de eventuele opmerkingen welke zij over deze ontwerpen hebben gemaakt.

Artikel 4

1. De lidstaten treffen alle dienstige maatregelen opdat hun normalisatie-instellingen:
  - de in de artikelen 2 en 3 bedoelde informatie mededelen;
  - hun ontwerpnormen openbaar maken, zodat ook opmerkingen van de in andere lidstaten gevestigde partijen kunnen worden ingewonnen;
  - aan de andere in bijlage II genoemde instellingen het recht toekennen passief of actief (door het zenden van een waarnemer) aan het werk deel te nemen;
  - zich er niet tegen verzetten dat een normalisatieonderwerp van hun werkprogramma op Europees niveau wordt behandeld volgens de voorschriften van de Europese normalisatie-instellingen en geen maatregelen nemen die aan een beslissing terzake afbreuk kunnen doen.

2. De lidstaten onthouden zich met name van elke daad van erkenning, bekrachtiging of gebruik door verwijzing, van een nationale norm die is goedgekeurd in strijd met de artikelen 2 en 3 en met lid 1 van het onderhavige artikel.

Artikel 5

Er wordt een permanent comité opgericht, samengesteld uit door de lidstaten aangewezen vertegenwoordigers, die zich kunnen laten bijstaan door deskundigen of adviseurs, en voorgezeten door een vertegenwoordiger van de Commissie.

Het comité stelt zijn reglement van orde vast.

Artikel 6

1. Het comité vergadert ten minste tweemaal per jaar met de vertegenwoordigers van de in de bijlagen I en II genoemde normalisatie-instellingen.

Het comité komt in een bijzondere samenstelling bijeen om de vraagstukken in verband met de diensten van de informatiemaatschappij te bespreken.

2. De Commissie doet het comité een verslag toekomen over de tenuitvoerlegging en de toepassing van de in de onderhavige richtlijn vervatte procedures en legt de voorstellen voor ter opheffing van bestaande of te verwachten belemmeringen voor het handelsverkeer.
3. Het comité bepaalt zijn standpunt ten aanzien van de in lid 2 bedoelde mededelingen en voorstellen en kan in dat verband de Commissie met name aansporen om:
  - de Europese normalisatie-instellingen te verzoeken binnen een bepaalde termijn een Europese norm vast te stellen;
  - teneinde het gevaar van belemmeringen voor het handelsverkeer te voorkomen, in voorkomend geval te bereiken dat de betrokken lidstaten eerst zelf onderling een besluit omtrent passende maatregelen nemen;
  - elke passende maatregel te treffen;
  - na te gaan voor welke gebieden een harmonisatie noodzakelijk blijkt en, in voorkomend geval, passende harmonisatiewerkzaamheden in een bepaalde sector te verrichten.
4. Het comité moet door de Commissie worden geraadpleegd:
  - a) vóór iedere wijziging van de lijsten in de bijlagen I en II (artikel 2, lid 1);
  - b) bij de vaststelling van de regels voor de gecodificeerde weergave van de informatie en bij de vaststelling van het schema en van de criteria aan de hand waarvan de normalisatieprogramma's moeten worden opgesteld (artikel 2, lid 2);
  - c) bij de keuze van het in deze richtlijn bedoelde praktische systeem voor de uitwisseling van informatie en bij de eventuele wijzigingen die daarin moeten worden aangebracht;
  - d) bij het heronderzoek van de werking van het krachtens deze richtlijn ingevoerde systeem;
  - e) over de verzoeken aan de in lid 3, eerste streepje, bedoelde normalisatie-instellingen.
5. Het comité kan door de Commissie worden geraadpleegd over ieder door haar ontvangen voorontwerp voor een technisch voorschrift.

6. Iedere aangelegenheid betreffende de tenuitvoerlegging van deze richtlijn kan op verzoek van de voorzitter van het comité of op verzoek van een lidstaat aan het comité worden voorgelegd.
7. De werkzaamheden van het comité en de aan het comité te verstrekken gegevens zijn vertrouwelijk.

Het comité en de nationale overheidsdiensten kunnen echter, met inachtneming van de nodige voorzorg, natuurlijke of rechtspersonen die tot de particuliere sector kunnen behoren, om deskundigenadvies vragen.

8. Wat de regels betreffende diensten betreft, kunnen de Commissie en het comité advies inwinnen bij natuurlijke of rechtspersonen uit het bedrijfsleven of universiteiten, en waar mogelijk bij representatieve organen, die in staat zijn deskundig advies te verstrekken inzake de sociale en maatschappelijke doelstellingen en gevolgen van elk ontwerp voor een regel betreffende diensten, en houden rekening met hun advies, wanneer daarom wordt verzocht.

Artikel 7

1. De lidstaten treffen alle dienstige maatregelen opdat hun normalisatie-instellingen tijdens de uitwerking of na de goedkeuring van een Europese norm als bedoeld in artikel 6, lid 3, eerste streepje, geen stappen nemen die afbreuk kunnen doen aan de nagestreefde harmonisatie, en met name op het betrokken gebied geen nieuwe of herziene nationale norm publiceren die niet volledig in overeenstemming is met een bestaande Europese norm.
2. Lid 1 is niet van toepassing op de werkzaamheden van de normalisatie-instellingen die worden ondernomen op verzoek van de overheid, teneinde voor bepaalde producten technische specificaties of een norm op te stellen met het oog op de vaststelling van een technisch voorschrift voor deze producten.

Overeenkomstig artikel 8, lid 1, delen de lidstaten ieder in de eerste alinea bedoeld verzoek als ontwerp voor een technisch voorschrift aan de Commissie mede, waarbij zij de beweegredenen voor het opstellen ervan vermelden.

Artikel 8

1. Onverminderd artikel 10 delen de lidstaten de Commissie onverwijld ieder ontwerp voor een technisch voorschrift mee, tenzij het een integrale omzetting van een internationale of Europese norm betreft, in welk geval louter met een mededeling van de betrokken norm kan worden volstaan; zij geven de Commissie tevens kennis van de redenen waarom de vaststelling van dit technisch voorschrift nodig is, tenzij die redenen reeds uit het ontwerp zelf blijken.

In voorkomend geval delen de lidstaten tegelijkertijd de tekst mee, tenzij deze reeds in samenhang met een eerdere mededeling is doorgegeven, van de in hoofdzaak en rechtstreeks betrokken wettelijke en bestuursrechtelijke basisbepalingen, indien kennis van die tekst noodzakelijk is om de reikwijdte van het ontwerp van het technische voorschrift te kunnen beoordelen.

De lidstaten gaan in bovengenoemde omstandigheden tot een nieuwe mededeling over, indien zij in het ontwerp voor een technisch voorschrift significante wijzigingen aanbrengen die een

verandering van het toepassingsgebied, een verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing, een toevoeging van specificaties of eisen of het stringenter maken ervan tot gevolg hebben.

Wanneer met het ontwerp voor een technisch voorschrift in het bijzonder beperking, om redenen van volksgezondheid of bescherming van de consument of van het milieu, van de verhandeling of het gebruik van een stof, preparaat of chemisch product wordt beoogd, delen de lidstaten tevens mee, hetzij een samenvatting, hetzij de referenties van de relevante gegevens over die stof, dat preparaat of product en verkrijgbare vervangende producten, voorzover deze gegevens beschikbaar zijn, alsmede de verwachte gevolgen van de maatregel voor de volksgezondheid of voor de bescherming van consument en milieu met, in de geëigende gevallen, een risicoanalyse volgens de algemene beginselen voor de evaluatie van de risico's die zijn verbonden aan de chemische producten bedoeld in artikel 10, lid 4, van Verordening (EEG) nr. 793/93²¹ in het geval van een bestaande stof, of in artikel 3, lid 2, van Richtlijn 67/548/EEG²² in het geval van een nieuwe stof.

De Commissie stelt de overige lidstaten onverwijld van het haar voorgelegde ontwerp voor een technisch voorschrift en van alle aan haar verstrekte documenten in kennis. Zij kan het ontwerp tevens voor advies voorleggen aan het in artikel 5 bedoelde comité en in voorkomend geval aan het comité dat op het betrokken gebied bevoegd is.

Wat de in artikel 1, punt 11, tweede alinea, derde streepje, bedoelde technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten betreft, kunnen de opmerkingen of uitvoerig gemotiveerde meningen van de Commissie of van de lidstaten alleen betrekking hebben op het aspect dat eventueel een belemmering vormt voor het handelsverkeer of, wat betreft de regels betreffende diensten, het vrije verkeer van diensten of de vrijheid van vestiging van dienstverleners, doch niet op het fiscale of financiële aspect van de maatregel.

2. De Commissie en de lidstaten kunnen bij de lidstaat die een ontwerp voor een technisch voorschrift ter kennis heeft gebracht, opmerkingen indienen, waarmee deze lidstaat bij de verdere uitwerking van het technisch voorschrift zoveel mogelijk rekening dient te houden.
3. De lidstaten delen onverwijld de definitieve tekst van een technisch voorschrift aan de Commissie mee.
4. De op grond van dit artikel verstrekte inlichtingen worden niet als vertrouwelijk aangemerkt, tenzij de kennisgevende lidstaat uitdrukkelijk verzoekt deze inlichtingen als zodanig te beschouwen. Een dergelijk verzoek wordt met redenen omkleed.

In geval van een dergelijk verzoek kunnen het in artikel 5 bedoelde comité en de nationale overheden, met inachtneming van de nodige voorzorg, natuurlijke of rechtspersonen die tot de particuliere sector kunnen behoren, om deskundigenadvies vragen.

---

²¹ Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad van 23 maart 1993 inzake de beoordeling en de beperking van de risico's van bestaande stoffen (PB L 84 van 5.4.1993, blz. 1).

²² Richtlijn 67/548/EEG van de Raad van 27 juni 1967 betreffende de aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen (PB 196 van 16.8.1967, blz. 1). Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 92/32/EEG (PB L 154 van 5.6.1992, blz. 1).

5. Wanneer het ontwerp voor een technisch voorschrift deel uitmaakt van een maatregel waarvan mededeling in het ontwerpstadium in andere communautaire besluiten is voorgeschreven, kunnen de lidstaten de in lid 1 bedoelde mededeling op grond van dat andere besluit verrichten, mits uitdrukkelijk wordt aangegeven dat die mededeling tevens uit hoofde van de onderhavige richtlijn geschiedt.

Het ontbreken van een reactie van de Commissie, in het kader van de onderhavige richtlijn, op een ontwerp voor een technisch voorschrift laat het besluit dat in het kader van andere communautaire besluiten mocht worden genomen, onverlet.

Artikel 9

1. De lidstaten stellen de goedkeuring uit van een ontwerp voor een technisch voorschrift voor de duur van drie maanden, te rekenen vanaf de datum waarop de Commissie de in artikel 8, lid 1, bedoelde mededeling ontvangt.
2. De lidstaten
  - stellen de goedkeuring van een ontwerp voor een technisch voorschrift in de vorm van een vrijwillige overeenkomst in de zin van artikel 1, punt 11, tweede alinea, tweede streepje, met vier maanden uit,
  - stellen de goedkeuring van elk ander ontwerp voor een technisch voorschrift onverminderd de leden 3, 4 en 5 (met uitsluiting van ontwerpen inzake diensten) met zes maanden uit,

te rekenen vanaf de datum waarop de Commissie de in artikel 8, lid 1, bedoelde mededeling ontvangt, indien de Commissie of een andere lidstaat binnen een termijn van drie maanden na die datum in een uitvoerig gemotiveerde mening te kennen geeft, dat de beoogde maatregel aspecten bezit die eventueel belemmeringen kunnen opleveren voor het vrije verkeer van goederen in het kader van de interne markt;

- stellen onverminderd de leden 4 en 5, de goedkeuring van een ontwerp voor een regel betreffende diensten met vier maanden uit, te rekenen vanaf de datum waarop de Commissie de in artikel 8, lid 1, bedoelde mededeling ontvangt, indien de Commissie of een andere lidstaat binnen een termijn van drie maanden na die datum in een uitvoerig gemotiveerde mening te kennen geeft, dat de beoogde maatregel aspecten bezit die eventuele belemmeringen kunnen opleveren voor het vrije verkeer van diensten of voor de vrijheid van vestiging van verrichters van diensten in het kader van de interne markt.

Wat ontwerpen voor regels betreffende diensten betreft, kunnen de uitvoerig gemotiveerde meningen van de Commissie of van de lidstaten geen afbreuk doen aan maatregelen inzake het cultuurbeleid, met name op audiovisueel gebied, die de lidstaten overeenkomstig het Gemeenschapsrecht kunnen nemen, rekening houdend met hun taalkundige verscheidenheid, specifieke nationale en regionale kenmerken en hun cultuurbezit.

De betrokken lidstaat doet de Commissie verslag over het gevolg dat hij voornemens is aan dergelijke uitvoerig gemotiveerde meningen te geven. De Commissie geeft haar commentaar op deze reactie.

Wat de regels inzake diensten betreft, geeft de betrokken lidstaat in voorkomende gevallen aan om welke redenen geen rekening met de uitvoerig gemotiveerde meningen kan worden gehouden.

3. De lidstaten stellen de goedkeuring van een ontwerp voor een technisch voorschrift, met uitsluiting van ontwerpen voor regels betreffende diensten, met twaalf maanden uit, te rekenen vanaf de datum waarop de Commissie de in artikel 8, lid 1, bedoelde mededeling ontvangt, indien de Commissie binnen een termijn van drie maanden na die datum te kennen geeft op dit gebied overeenkomstig artikel 189 van het Verdrag een richtlijn, een verordening of een beschikking te willen voorstellen of vaststellen.
4. De lidstaten stellen de goedkeuring uit van een ontwerp voor een technisch voorschrift voor de duur van twaalf maanden, te rekenen vanaf de datum waarop de Commissie de in artikel 8, lid 1, bedoelde mededeling ontvangt, indien de Commissie binnen drie maanden na die datum kennis geeft van de constatering dat het ontwerp voor een technisch voorschrift betrekking heeft op een materie die wordt bestreken door een voorstel voor een richtlijn, voor een verordening of voor een beschikking die overeenkomstig artikel 189 van het Verdrag bij de Raad is ingediend.
5. Indien de Raad een gemeenschappelijk standpunt vaststelt tijdens de in de leden 3 en 4 bedoelde status-quo-periode, strekt deze periode, behoudens het bepaalde in lid 6, zich over 18 maanden uit.
6. De in de leden 3, 4 en 5 bedoelde verplichtingen gelden niet:
  - wanneer de Commissie de lidstaten mededeelt dat zij afziet van haar voornemen een dwingend communautair besluit voor te stellen of vast te stellen;
  - wanneer de Commissie de lidstaten van de intrekking van haar ontwerp of voorstel in kennis stelt; of
  - bij de vaststelling van een dwingend communautair besluit door de Raad of de Commissie.
7. De leden 1 tot en met 5 zijn niet van toepassing als een lidstaat:
  - om dringende redenen wegens een ernstige en onvoorziene situatie die verband houdt met de bescherming van de gezondheid van mens en dier, de bescherming van planten, of de veiligheid, en in het geval van regels betreffende diensten, ook met de bescherming van de openbare orde, met name de bescherming van minderjarigen, op zeer korte termijn technische voorschriften moet uitwerken en deze onmiddellijk daarop moet vaststellen en invoeren, zonder dat raadpleging mogelijk is, of
  - om dringende redenen wegens een ernstige situatie die verband houdt met de bescherming van de veiligheid en de integriteit van het financiële systeem, met name de bescherming van depositanten, beleggers en verzekerden, regels betreffende financiële diensten moet vaststellen en onverwijld moet invoeren.

In de in artikel 8 bedoelde mededeling vermeldt deze lidstaat de redenen voor de urgentie van de betrokken maatregelen. De Commissie spreekt zich zo spoedig mogelijk uit over de mededeling. Zij neemt de nodige maatregelen in geval van misbruik van deze procedure. Het Europees Parlement wordt door de Commissie op de hoogte gehouden.

Artikel 10

1. De artikelen 8 en 9 zijn niet van toepassing op de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten of op de vrijwillige overeenkomsten waarbij de lidstaten:
  - zich voegen naar dwingende communautaire besluiten die de aanneming van technische voorschriften of regels betreffende diensten tot gevolg hebben;
  - voldoen aan de uit een internationale overeenkomst voortvloeiende verplichtingen die de aanneming van gemeenschappelijke technische voorschriften of regels betreffende diensten in de Gemeenschap tot gevolg hebben;
  - gebruikmaken van in dwingende communautaire besluiten vervatte vrijwaringclausules;
  - artikel 8, lid 1, van Richtlijn 92/59/EEG²³ toepassen;
  - zich beperken tot het gevolg geven aan een arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;
  - zich beperken tot wijziging van een technisch voorschrift in de zin van artikel 1, punt 11, overeenkomstig een verzoek van de Commissie, teneinde een belemmering voor het handelsverkeer of, wat betreft regels betreffende diensten, voor het vrije verkeer van diensten of de vrijheid van vestiging van dienstverleners op te heffen.
2. Artikel 9 is niet van toepassing op de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten waarmee een fabricageverbod wordt beoogd, voorzover deze bepalingen geen belemmering vormen voor het vrije verkeer van goederen.
3. Artikel 9, leden 3 tot en met 6, is niet van toepassing op de in artikel 1, punt 11, tweede alinea, tweede streepje, bedoelde vrijwillige overeenkomsten.
4. Artikel 9 is niet van toepassing op de in artikel 1, punt 11, tweede alinea, derde streepje, bedoelde technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten.

Artikel 11

De Commissie brengt om de twee jaar aan het Europees Parlement, aan de Raad en aan het Economisch en Sociaal Comité verslag uit over de resultaten van de toepassing van deze richtlijn. Eenmaal per jaar worden in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen de lijsten gepubliceerd van normalisatiewerkzaamheden die overeenkomstig deze richtlijn aan Europese normalisatie-instellingen zijn toevertrouwd alsmede de statistieken over de ontvangen mededelingen.

Artikel 12

Wanneer de lidstaten een technisch voorschrift vaststellen, wordt daarbij naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van dat voorschrift. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

Artikel 13

1. De in bijlage III, deel A, genoemde richtlijnen en beschikkingen worden ingetrokken, onverminderd de verplichtingen van de lidstaten wat betreft de in bijlage III, deel B, opgenomen tijdslimieten voor de omzetting van de richtlijnen in nationaal recht.

---

²³ Richtlijn 92/59/EEG van de Raad van 29 juni 1992 inzake algemene productveiligheid (PB L 228 van 11.8.1992, blz. 24).

2. Verwijzingen naar de ingetrokken richtlijnen en beschikkingen gelden als verwijzingen naar de onderhavige richtlijn en worden gelezen volgens de in bijlage IV opgenomen concordantietabel.

Artikel 14

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende, op die van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 15

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Artikel 16 (Artikel 2 van Richtlijn 98/48/EG)

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om voor 5 augustus 1999 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 17 (Artikel 3 van Richtlijn 98/48/EG)

Uiterlijk twee jaar na de in artikel 2, lid 1, eerste alinea, bedoelde datum legt de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad een evaluatie voor van de toepassing van Richtlijn 98/34/EG, met name in het licht van de technische ontwikkeling en de ontwikkeling van de markt voor de diensten bedoeld in artikel 1, punt 2. Uiterlijk drie jaar na in artikel 2, lid 1, eerste alinea, bedoelde datum dient de Commissie in voorkomend geval bij het Europees Parlement en de Raad voorstellen in tot wijziging van de richtlijn.

Te dien einde houdt de Commissie rekening met de opmerkingen die haar eventueel door de lidstaten worden toegezonden.

Artikel 18 (Artikel 4 van Richtlijn 98/48/EG)

Deze richtlijn treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 19 (Artikel 5 van Richtlijn 98/48/EG)

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Luxemburg, 22 juni 1998.

BIJLAGE III: MODEL VAN EN TOELICHTING OP DE 14-PUNTEN TELEX (ZIE VRAAG 4)**1. Speciale code**

Door de Commissie in te vullen. Een verklaring van de codes staat in het vademecum van de Commissie.

2. Lid-Staat

Hier invullen:

Nederland.

3. Dienst die de kennisgeving verzendt

Hier invullen:

Ministerie van Financiën
Belastingdienst Douane/Centrale dienst voor in- en uitvoer
Team Beheer en Registratie
Postbus 3003,
9700 RD GRONINGEN
Tel + 31 50 523 9178
Fax + 31 50 523 9219
E-mail: cdiuor@bart.nl

4. Nummer van de kennisgeving

Door de Commissie in te vullen notificatienummer, bijvoorbeeld 99/0123/NL. De Commissie zendt hiervan bevestiging aan alle EU-lidstaten, ook aan de notificerende lidstaat. Het nummer moet daarna worden gebruikt in alle berichten of briefwisselingen over de desbetreffende notificatie.

5. Titel

Hier invullen wat de formele titel van de ontwerpmaatregel is.

6. Beoogde producten

Hier invullen op welke producten de ontwerpmaatregel ziet.

7. Kennisgeving op grond van een ander communautair besluit

Hier kan elk ander EG-besluit ingevuld worden op grond waarvan ook kennisgeving van het ontwerp moet worden gedaan.

8. Korte inhoud

Hier een korte samenvatting van de ontwerpmaatregel geven (max. 20 regels). Indien verband bestaat met andere, reeds eerder genotificeerde maatregelen hiernaar verwijzen. De samenvatting dient besloten te worden met de volgende standaardpassage:

“Naar het oordeel van de Nederlandse regering bevat de in punt 5 genoemde ontwerpregel vermoedelijk technische voorschriften in de zin van richtlijn 98/34/EG.

Een indicatieve opsomming van de technische voorschriften is hieronder opgenomen: artikelen [invullen]”.

N.B.: Indien geen WTO-notificatie (onder het TBT-akkoord) vereist is, dient dit onder punt 8 vermeld te worden. Hiervoor wordt de volgende standaardpassage gebruikt:

“Aangezien de ontwerpregel uitsluitend de facto voorschriften als bedoeld in richtlijn nr. 98/34/EG bevat, zal Nederland dit ontwerp niet notificeren bij het Secretariaat van de Wereldhandelsorganisatie ter uitvoering van de Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994,235). De facto technische voorschriften vallen niet onder de in deze overeenkomst opgenomen definitie van ‘technische voorschriften’.”

Ofwel

“Aangezien de ontwerpregel geen aanzienlijke invloed op de handel heeft, zal Nederland dit ontwerp niet notificeren bij het Secretariaat van de Wereldhandelsorganisatie ter uitvoering van de Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994,235). (of de Overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire regelgeving (Trb. 1994, 235).”

9. Beknopte motivering

- a. Hier moet een rechtvaardiging worden opgenomen voor de technische voorschriften in de regeling. Hiervoor wordt de volgende standaardpassage gebruikt:

“Voorzover het voorstel kwantitatieve invoerbepalingen of maatregelen van gelijke werking in de zin van artikel 30 EG-Verdrag bevat, worden deze maatregelen gerechtvaardigd ter bescherming van het belang van [invullen]”.²⁴

Daarbij moet tevens worden toegelicht waarom de maatregel noodzakelijk en evenredig is.

- b. Indien een wederzijdse erkenningclausule is opgenomen, wordt de volgende standaardpassage gebruikt:

---

²⁴ Indien het gaat om een maatregel die mét onderscheid van toepassing is op producten van Nederlandse en buitenlandse oorsprong, kunnen alleen de belangen, genoemd in artikel 36 EG-Verdrag worden opgevoerd (te weten: bescherming van de openbare zedelijkheid, de openbare orde, de openbare veiligheid, de gezondheid en het leven van personen, dieren of planten, het nationaal artistiek, historisch en archeologisch bezit of bescherming van de industriële en intellectuele eigendom). Indien het gaat om een maatregel zónder onderscheid kunnen ook de belangen, erkend in de Cassis-de-Dijon-jurisprudentie, worden aangegeven, zoals de consumenten- en milieubescherming of bevordering van de eerlijkheid van handelstransacties. Voor een overzicht van de gerechtvaardigde belangen die erkend zijn onder artikel 36 EG-Verdrag en de Cassis-de-Dijon-jurisprudentie, zie Kapteyn/VerLoren van Themaat, *Inleiding tot het recht van de Europese Gemeenschappen na Maastricht*, Deventer 1995, hfdst. VII, par. 3.3 (p. 385-400).

“Ten behoeve van buitenlandse producten die voldoen aan de eisen, gesteld in het land van herkomst, is in artikel [invullen] een bepaling met betrekking tot de wederzijdse erkenning opgenomen”.

10. Referentiedocumenten - basisteksten

Hier refereren aan de basisteksten die noodzakelijk zijn om het ontwerp te kunnen beoordelen. Vermelding van deze referentie betekent dat de basisteksten samen met het ontwerp aan de Commissie moeten worden gestuurd. Als dit naar aanleiding van een eerdere notificatie reeds is gebeurd, kan volstaan worden met melding van het nummer van die notificatie.

11. Beroep op dringende redenen

Hier vermelden of Ja/Nee genotificeerd wordt via de spoedprocedure.

12. Motivering van het beroep op dringende redenen

Indien onder punt 11 "Ja" is geantwoord, moet hier een nauwkeurige en uitvoerige motivering van het beroep op dringende redenen gegeven worden.

13. Vertrouwelijkheid

Hier aangeven of Ja/Nee wordt verzocht om vertrouwelijke behandeling van de verstrekte inlichtingen. Indien “Ja” wordt geantwoord - hetgeen ongebruikelijk is - moet dit met redenen omkleed worden.

14. Fiscale [of financiële] maatregel

Hoewel niet expliciet in het model van de Commissie vermeld, dient onder dit punt ook te worden aangegeven of een maatregel *financieel* van aard is. Indien ja, zal de Commissie bericht 005 verzenden en geldt er geen standstill-termijn.

**BIJLAGE IV: MODEL VOOR PUBLICATIE IN HET MEDEDELINGENBLAD
BEDRIJFSORGANISATIE (ZIE VRAAG 6)**

Mededeling WTO-notificatie:²⁵

“Ter voldoening aan artikel 2, negende lid, *en/of*²⁶ artikel 5, zesde lid, van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994, 235) *hetzij*²⁷ artikel 7 jo. Annex B van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen (Trb. 1994, 235), deelt [naam PBO-orgaan] mee dat een ontwerpbesluit houdende [invullen] waarin technische voorschriften worden gesteld aan [producten invullen] op [datum] is gemeld aan het Secretariaat van de Wereldhandelsorganisatie. Informatie over deze technische voorschriften kan worden ingewonnen bij [naam PBO-orgaan].

---

²⁵ Zie toelichting op Aanwijzing voor de regelgeving 261b.

²⁶ Artikel 2, negende lid, TBT-akkoord ziet op ontwerp-technische voorschriften; artikel 5, zesde lid, ziet op ontwerp-conformiteitsprocedures. Alleen indien het ontwerp zowel technische voorschriften als conformiteitsprocedures omvat, dient naar beide artikelen te worden verwezen. In andere gevallen dient een keuze te worden gemaakt.

²⁷ Hier dient een keuze te worden gemaakt. Indien een ontwerpregelgeving onder zowel het TBT-akkoord als het SPS-akkoord valt, behoeft uitsluitend onder het SPS-akkoord genotificeerd te worden (zie vraag 1).

BIJLAGE V: VOORBEELDBEPALINGEN WEDERZIJDSE ERKENNING

1. Met de in dit besluit bedoelde apparatuur wordt gelijkgesteld apparatuur, die rechtmatig is vervaardigd of in de handel is gebracht in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel rechtmatig is vervaardigd in een staat die partij is bij de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte, en die aan ten minste gelijkwaardige technische eisen voldoet.
2. Met de in dit besluit bedoelde verklaring van goedkeuring wordt gelijkgesteld een verklaring van goedkeuring afgegeven door een onafhankelijke keuringsinstelling in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel in een staat die partij is bij de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte, welke verklaring is afgegeven op basis van onderzoeken die aan ten minste gelijkwaardige eisen voldoen.
3. Met de in dit besluit bedoelde beroepseisen worden gelijkgesteld beroepseisen die worden gesteld in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel in een staat die partij is bij de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte, en die ten minste een gelijkwaardig beroepsniveau waarborgen.

BIJLAGE VI: RELEVANTE TELEFOON- EN FAXNUMMERS1. Bij de SER

Antoinette van der Velden-van Meerkerk

(Directie Bestuurszaken/Afdeling Toezicht en Bestuur) tel.: 070 – 3 499 635
 fax: 070 – 3 499 697

Evert van Bonzel

(Directie Bestuurszaken/Stafbureau) tel.: 070 – 3 499 721
 fax: 070 – 3 499 797

2. Bij de CDIU

Hennie Boekema tel.: 050 – 5 239 275

Ebel van der Heide tel.: 050 – 5 239 178

fax: 050 – 5 239 219

3. Bij EZ

Stewart Watson (Dir. WJA; notificatiecoördinator) tel.: 070 – 3 796 704

fax: 070 – 3 796 002

Marlies Stek (Dir. WJA; plv. notificatiecoördinator) tel.: 070 – 3 797 935

fax: 070 – 3 796 002

Isabelle van Milligen-Wijga (DG BEB; WTO/SPS-akkoord)tel.: 070 – 3 796 332

fax : 070 – 3 797 221

Maarten Haayer (DG BEB; WTO/TBT-akkoord) tel.: 070 – 3 796 289

fax: 070 – 3 797 221

4. Bij LNV

Rien Huije (DJZ; notificatiecoördinator) tel.: 070 – 3 784 046

fax: 070 – 3 786 127

Marijke Bootsman (DJZ; plv. notificatiecoördinator) tel.: 070 – 3 795 299

fax: 070 – 3 786 127

5. Bij SZW

Niels Romijn (Dir. WBJA; notificatiecoördinator) tel.: 070 – 3 335 373

fax: 070 – 3 334 008

Jacob Hofsteenge (Dir. WBJA; plv. notificatiecoördinator) tel.: 070 – 3 334 811

fax: 070 – 3 334 008

(juni 2000)